

STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA V OBČINI MOZIRJE

Osnutek dokumenta »Strategija razvoja turizma v občini Mozirje«

Šmarje pri Jelšah, 2005

NOSILEC PROJEKTA:
LOVRENCIJ GALUF S.P.
Podjetniško in poslovno svetovanje
Ulica v Zadrže 20
3240 Šmarje pri Jelšah
Tel:03/5821 424
GSM: 031 373 660
E-mail: lovro.galuf@siol.net

NAROČNIK PROJEKTA:
OBČINA MOZIRJE
Savinjska cesta 7
3330 Mozirje

NOSILEC PROJEKTA:
LOVRENCIJ GALUF S.P.
Podjetniško in poslovno svetovanje
Ulica v Zadrže 20
3240 Šmarje pri Jelšah

PROJEKT: STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA OBČINE MOZIRJE

Projekt bo izdelan po naslednjih fazah:

- I. TRENUTNA ANALIZA OKOLJA
- II. SWOT ANALIZA
- III. STRATEŠKI CILJI
- IV. RAZVOJNA USMERITEV TURIZMA
- V. IZBOLJŠANJE IN DOPOLNITEV OBTOJEČIH TURISTIČNIH PROGRAMOV
- VI. STRATEGIJA RAZVOJA DRUGIH OZIROMA NOVIH TURISTIČNIH PROGRAMOV
- VII. TEMELJNA POLITIKA RAZVOJA TURIZMA V OBČINI MOZIRJE

- I. Pod prvo točko bomo zbrali podatke in informacije, na podlagi katere bomo pridobili trenutno sliko stanja razvoja turizma v občini Mozirje . Podatke bomo pridobili iz sekundarnih virov – že izvedenih projektov, ostale potrebne informacije bomo zbrali primarno.
- II. Na podlagi ocene trenutnega stanja razvoja turizma v sami občini bomo pripravili SWOT analizo in opredelili prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti v razvoju turizma, katero bomo dopolnili z sodelovanjem najpomembnejših nosilcev
- III. V tretji fazi bomo skupaj z vsemi nosilci razvoja turizma v občini opredelili strateške kvantitativne in kvalitativne cilje.
- IV. V tej fazi bomo opredelili turistične razvojne trende in konkurenčne prednosti ter možne usmeritve razvoja turizma.
- V. Podali bomo predloge za izboljšanje obstoječih turističnih programov
- VI. V fazi projekta bomo poiskali tržne niše in možnosti razvoja novih oblik turizma v občini.
- VII. V okviru zadnje faze projekta bomo definirali razvoj turizma z vidika strateškega razvoja občine Mozirje, s strani politike prostorskega razvoja, s strani človeških virov in s strani politike trženja turizma.

Vodja projekta:
Lovrencij Galuf, dipl.ing.

NOSILEC PROJEKTA:
LOVRENCIJ GALUF S.P.
Podjetniško in poslovno svetovanje
Ulica v Zadrže 20
3240 Šmarje pri Jelšah

PROJEKTNA SKUPINA PRI OBLIKOVANJU IN IZVAJANJU
STRATEGIJE RAZVOJA TURIZMA OBČINE MOZIRJE

• Dominik Miklavc	Občina Mozirje
• Vekoslava Klemenak	TD Rečica
• Jurij Kolenc	Kamp Menina
• Ernest Kovač	Golte d.o.o.
• Darko Bele	EHD Mozirski gaj
• Urška Čokan	TIC Mozirje
• Franc Goličnik	Šmihel
• Peter Kolenc	Rečica
• Roman Čretnik	Nove Loke
• Andrej Klemenak	Mozirje
• Marko Slapnik	Mozirje
• Urška Reberčnik	Ljubija
• Ivan Dajčer	Mozirje
• Bojan Napotnik	Radegunda

Za predsednika projektne delovne skupine je bil izvoljen Andrej Klemenak, ki zastopa celotno projektno skupino in sodeluje pri izdelavi strategije z nosilcem, hkrati pa obvešča delovno skupino o poteku dela.

Na delovnem sestanku je bilo sklenjeno, da zainteresirani partnerji (državni organi, podjetja, zavodi, nevladne organizacije-društva, občina, ostalo) podpišejo dokument o medsebojnem sodelovanju v skupnem projektu celotne občine Mozirje »Strategija razvoja turizma v občini Mozirje«. Vsi partnerji, ki so podpisali sporazum o medsebojnem sodelovanju, so vključeni v formiranje nove usmeritve razvoja turizma v občini Mozirje.

PODPISNIKI PRISTOPNIH IZJAV

Štev.	Naziv	Kraj	Pošta
1.	Občina Mozirje	Savinjska cesta 7	3330 Mozirje
2.	Planinsko društvo Rečica ob Savinji	Rečica ob Savinji 78	3332 Rečica ob Savinji
3.	Dopolnilna dejavnost turizem na kmetiji-Kamp Savinja	Spodnje Pobrežje 11	3332 Rečica ob Savinji
4.	EHD Mozirski gaj	Hribernikova ulica 1	3330 Mozirje
5.	Brinečev mlin in kmetija Brinovec	Spodnja Rečica 65	3332 Rečica ob Savinji
6.	Savinjsko- Šaleška območna razvojna agencija d.o.o.	Savinjska cesta 39	3330 Mozirje
7.	Društvo Pust Mozirski	Savinjska cesta 7	3330 Mozirje
8.	Turistično društvo Mozirje	Savinjska cesta 7	3330 Mozirje
9.	Turistična kmetija Oter	Homec 26	3332 Rečica ob Savinji
10.	Lovska družina Mozirje	Brezje 51	3330 Mozirje
11.	Marko Atelšek s.p.	Dol- Suha 38	3332 Rečica ob Savinji
12.	Turistična kmetija Korošec	Ljubija 5	3330 Mozirje
13.	Krajevna skupnost Mozirje	Hribernikova ulica 1	3330 Mozirje
14.	Turistična kmetija Levč- Anton Puncer	Loke 19	3330 Mozirje
15.	Gostilna Čujež- Štiglic Marija s.p.	Rečica ob Savinji 77	3332 Rečica ob Savinji
16.	Benglas d.o.o.	Loke 33	3330 Mozirje
17.	Golte d.o.o.	Radegunda 19c	3330 Mozirje
18.	Kmetijsko gozdarski zavod Celje	Trnoveljska cesta 1	3000 Celje
19.	Krajevna skupnost Rečica ob Savinji	Rečica ob Savinji 55	3332 Rečica ob Savinji
20.	Camping Menina d.o.o.	Varpolje 105	3332 Rečica ob Savinji
21.	Planinsko društvo Mozirje	Šmihelska cesta 7	3330 Mozirje
22.	Zgornjesavinska kmetijska zadruga Mozirje z o.o.	Cesta na Lepo Njivo 2	3330 Mozirje
23.	Turistično društvo Rečica ob Savinji	Rečica ob Savinji 55	3332 Rečica ob Savinji
24.	Gostilna Semprimožnik	Homec 15	3332 Rečica ob Savinji

I. TRENUTNA ANALIZA OKOLJA

KRATKA PREDSTAVITEV OBČINE

Občina Mozirje spada v Zgornje Savinjsko dolino in spada med manjše občine v Sloveniji. Območje meri 84 km² in leži na nadmorski višini od 340 do 1550 metrov. Območje je precej razgibano, saj se površje spušča od strmin pod Golteh in Mozirsko planino v razgiban gričevnat svet, pa vse tja do ravninskega dela ob reki Savinji. Mozirje leži na nadmorski višini 347 m, je občinsko središče in upravno središče Zgornje savinjske doline. Naselje je oddaljeno od Celja 31 km, od Šoštanja 24 in od Šmartnega ob Paki 11 km. Občina Mozirje meji na občine Nazarje, Ljubno, Gornji Grad, Šoštanj, Šmartno ob Paki, Braslovče, Vransko. Občino Mozirje sestavljata KS Mozirje in KS Rečica ob Savinji. Krajevna skupnost Mozirje obsega naselja Brezje, Dobrovlje pri Mozirju, Lepa Njiva, Ljubija, Loke pri Mozirju, Mozirje, Radegunda in Šmihel nad Mozirjem. Krajevna skupnost Rečica ob Savinji obsega naselja Dol – Suha, Grušovlje, Homec, Nizka, Poljane, Rečica ob Savinji, Spodnja Rečica, Spodnje Pobrežje, Šentjanž, Trnovec, Varpolje in Zgornje Pobrežje.

V Mozirju je sedež občine, treh bančnih enot, imajo zdravstveni dom, bencinsko črpalko, osnovno šolo in ustrezno trgovinsko mrežo. Je z državno cesto povezano z Žekovcem, od koder vozi gondola na Golte. Poseljenost te občine je nizka, medtem ko je gozdnatost med najvišjimi v državi. Zgodovina Mozirja je bogata, saj so jo obeležili turški vpadi, kužna znamenja, delno ohranjeno obzidje okrog farne cerkve sv. Jurija. Danes nedvomno daje pečat in utrip Mozirju Mozirski gaj, čudovit etnološko-hortikulturni park na desnem bregu Savinje. Mozirski gaj se odpre 21. aprila in se pisano bohota vse tja do pozne jeseni. Ni pa zanimiv samo zaradi cvetja ampak tudi zaradi narodopisnih zgradb, avtohtonih dreves in grmovnic.

Mozirje z okolico je v preteklosti pripadalo pokrajini Norik (Noricum), kamor so Rimljani prišli okoli leta 33 pred našim štetjem. Ob reki Savinji so nastajala rimska naselja, med njimi tudi v Mozirju, kar potrjujejo številne izkopanine. Ob preseljevanju narodov je pokrajina Norik prenehala obstajati in v 9. stoletju je Karel Veliki Karantanijo vključil v nemško - rimsko cesarstvo. Pokrajine ob reki Savinji so nato dolga stoletja predstavljale mejno grofijo, ki je nazadnje postala last celjskih grofov. Po njihovem izumrtju se je Grofija celjska preoblikovala v celjsko okrožje, ki je se je ukinilo leta 1849.

Izvor imena kraja gre verjetno prepisati slovenskemu korenu iz besede močvirje, kar zgodovinarji utemeljujejo z dejstvom, da je bila okolica Mozirja nekoč izredno močvirna.

Najstarejši potrjen vir o imenu »Mosir« je listina iz leta 1146, ki je darilno pismo oglejskega patriarha Palegrina, izdana v Tolminu, medtem ko se piše o imenu »Prossberch« (Prassberg) leta 1231. V izročilni listini Viljema Vovbrškega z dne 18. decembra 1241, se navaja provinca »Moziri« kot podatek "in provinca Moziri sive extra provenciam" - v provinci Mozirje ali izven nje.

Kdaj je Mozirje dobilo trške pravice in kdo mu jih je prvi podelil, ni znano. Domnevamo lahko, da se je zaradi geografske lege to zgodilo zelo zgodaj, saj v raznih zapisih lahko razberemo, da so trški privilegiji »prastara pravica«. Vsekakor je Mozirje bil trg pred letom 1318, ko se navaja kot »marchet Prausperch«.

Krajevna skupnost Rečica ob Savinji je sestavni del občine Mozirje. Z ene strani je obdana z Goltmi na drugi stani pa z Rečiškimi poljem. Rečica se omenja kot trg v prvi polovici 14. stoletja. Imajo šolo, cerkev svetega Kancijana. Trška zanimivost je Tavčarjev dom, ki nosi ime po škofu Tavčarju. V kraju se nahaja sramotilni kamen, kjer je tudi vsakoletna prireditev od Lipe do prangerja.

Tabela 1:Število prebivalcev po spolu v mestni občini Mozirje 30.06.2003-2004

Leto	Moški	Ženske	Skupaj
2003	3139	3232	6371
2004	3155	3226	6381

Vir: Statistični urad RS

V podatkih, ki so navedeni v tabeli so vključeni državljani RS, brez tistih, ki začasno prebivajo v tujini, tuji s prijavljenim stalnim prebivališčem v RS, tuji z začasnim prebivališčem v RS ter begunci. Število prebivalcev v občini Mozirje predstavlja 0.31 % celotnega prebivalstva RS na dan 30.06.2004, ki je znašalo 1 997 004. Po številu prebivalcev predstavlja občina Mozirje eno izmed manjših občin v Sloveniji.

Tabela 2: Prebivalstvo po starostni strukturi v občini Mozirje 2004

Starostne skupine(leta)	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
	319	369	383	368	469	502	482	485	459	456

Starostne skupine	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90+	Skupaj
	422	319	374	323	247	220	124	36	24	6381

Vir: Statistični urad RS

Po uradnem popisu, ki je bil izveden 30.06.2004 ugotavljamo, da največji delež celotnega prebivalstva v občini Mozirje predstavljajo mladi od 25 do 29 leta starosti (7.8% vseh prebivalcev občine), kar je vzpodbuden podatek. Prav tako je vzpodbuden podatek, da je število prebivalcev, starih 65 let in več (974) manjše od števila mladih pod 15 let (1071), čeprav pa je podatek leta 2004 (statistika prebivalstva po slovenskih regijah), ki govori, da je bil delež prebivalstva v savinjski statistični regiji starega 65 let kar 14,1 %. Povprečna starost celotnega prebivalstva v občini je 39,2 leta; moški 37,6 leta in ženske 40,9 leta.

Tabela 3: Gibanje števila prebivalstva po spolu v občini Mozirje, 2003

Naravni prirast			Selitveni prirast			Skupni prirast		
Moški	Ženske	Skupaj	Moški	Ženske	Skupaj	Moški	Ženske	Skupaj
-4	-8	-12	20	-16	4	16	-24	-8

Vir: Statistični urad RS

Negativni skupni prirast kaže na upad prebivalstva v občini, predvsem ženskega spola. Prav tako pa je imelo 92 občin v Sloveniji negativen skupni prirast. Skupni prirast občine Mozirje v letu 2003 je zanašal -1,25 na 1000 prebivalcev.

Tabela 4: Notranje selitve po spolu občine Mozirje, 2003

Notranje selitve v občini Mozirje								
Priseljeni iz drugih občin			Odseljeni v druge občine			Selitveni prirast občine		
Moški	Ženske	Skupaj	Moški	Ženske	Skupaj	Moški	Ženske	Skupaj
32	31	63	37	46	83	-5	-15	-20

Razpoložljiva delovna mesta v gospodarskih panogah je glavni razlog za selitev med občinami. V RS so med notranjimi selitvami prevladovale selitve iz urbanih naselij v suburbanizirana in deurbanizirana naselja. V sami občini Mozirje beležimo negativen selitveni prirast občine, kar je zagotovo posledica dejavnika o nerazpoložljivih delovnih mestih.

Tabela 5: Naravno gibanje prebivalstva po spolu v občini Mozirje, 2003

Živorojeni			Umrli			Naravni prirast		
Moški	Ženske	Skupaj	Moški	Ženske	Skupaj	Moški	Ženske	Skupaj
27	28	55	31	36	67	-4	-8	-12

Število prebivalcev v občini upada, kar prikazuje negativni naravni prirast. V primerjavi z ostalimi občinami v Sloveniji je občina Mozirje po naravnem prirastu med občinami, ki imajo negativni naravni prirast. Če primerjamo naravni prirast v letu 2002 (popis 30.06.2002) beležimo negativni naravni prirast. Upad prebivalstva beležimo zaradi povečanega števila umrlih in znižanja števila živorojenih.

Tabela 6: Upravna razdelitev (primerjava s Slovenijo)

Leto 2001	Prebivalci(v tisoč)	Površina(km ²)	Gostota naseljenosti (preb./km ²)
Slovenija	1994	20273	98,4
Občina Mozirje	6.3	84	73.3

Vir: Statistični urad občine Mozirje

Povprečna gostota poselitve v Sloveniji je 98 prebivalcev na km², v občini Mozirje pa 73.3 prebivalcev na m². V občini Mozirje je 1112 števila gospodinjstev. Povprečno število prebivalcev, ki odpade na eno gospodinjstvo v občini Mozirje je nižje od povprečnega slovenskega povprečja (2,9 proti 3,1).

Izobrazbena sestava zaposlenih v občini Mozirje se bistveno razlikuje od slovenskega povprečja – je precej nižja.

Tabela 7: Delovno aktivno prebivalstvo po delovnem mestu primerjava celotne Slovenije z občino Mozirje, november 2004

	DELOVNO AKTIVNO PREBI- VALSTVO SKUPAJ	ZAPOSLENE OSEBE			SAMOZAPOSLENE OSEBE			
		V podjetjih, družbah in organizacija h	Pri samoza- poslenih osebah	Sku paj	Samostojni podjetniki Posame- zniki	Osebe, ki opravljajo poklicno dejavnost	Kme- tje	Sku paj
Mozirje	1555	801	395	1196	164	9	186	359
Slovenija	789673	642009	66370	708379	43367	6651	31276	81294

Vir: Statistični urad RS

Ugotavljamo lahko, da je v delovnem razmerju (aktivno delovno prebivalstvo) v občini Mozirje 1555 oseb, kar je 24.36 % od celotnega prebivalstva občine Mozirje. 51,51 % prebivalcev delovno aktivnega prebivalstva občine je zaposlenih v podjetjih, družbah in organizacijah, medtem ko je v Sloveniji v tej panogi zaposlenih kar 81,3 % prebivalstva RS. Zanimiv je podatek, da je v občini Mozirje v primerjavi s Slovenijo, večji odstotek zaposlenih pri samostojnih podjetnikih posameznikih (Mozirje;10,54%, Slovenija 5,49) in več je samih kmetov (Mozirje;11,96%, Slovenija 3,96).

V Občini Mozirje je bilo konec leta 2002 registriranega 2972 aktivnega prebivalstva (Podatek iz občine Mozirje).

Tabela 8: Registrirane brezposelne osebe in stopnja registrirane brezposelnosti v občini Mozirje v odstotkih, november 2004

Registrirana brezposelnost		Indeksi	Stopnja registrirane brezposelnosti	
število			%	
		XI 04		
		X 04		
X 04	XI 04		X 04	XI 04
312	309	99,0	10,7	10,7

Vir: Statistični urad RS

V novembru 2004 je bila stopnja brezposelnosti v občini Mozirje 10.7 %, v Republiki Sloveniji pa 10,3 % aktivnega prebivalstva.

KMETIJSTVO

Na območju občine je 499 kmečkih gospodinjstev, ki imajo v lasti 6.100 ha zemljišč, od katerih je 2.500 ha kmetijskih zemljišč in 3.600 ha gozda. Struktura kmetijskih zemljišč kaže, da je 22 % njiv, 47% travnikov, 7% sadovnjakov, 1% hmeljišč in 23% pašnikov. 78 kmetij je čistih, 15 potencialno čistih, 250 mešanih, 84 dopolnilnih, 16 ostarelih in 8 neaktivnih. S tega območja je Zadruga Mozirje v letu 2000 odkupila 4,306,00 l zelo kakovostnega mleka. Prevladuje govedoreja (prireja mleka, pitanje govedi, vzreja plemenskih telic, reja krav dojilj), nekaj je tudi drobnice, medtem ko, sta konjereja in prašičereja zastopana v manjšem obsegu.

Gozdarstvo predstavlja kmetijam pomemben vir dohodka a v glavnem le kot lesna surovina. Zahtevnejših obdelav lesa ni. Dopolnilne dejavnosti: turizem na kmetiji, predelava mleka in mesa, ribogojstvo ter predelava lesa na domu. Pestrost dopolnilnih dejavnosti na kmetijah je razmeroma majhna. Na tem območju se kaže možnost velikega potenciala, zlasti je veliko interesa za predelavo mesa, sadja, mleka in drugih kmetijskih pridelkov. Ko bodo le ti registrirani jih je treba povezati v smiselno enoto ponudnikov, ki bodo na trgu nastopili enotno s pestro ponudbo.

V občini Mozirje se med občani pojavlja interes za biološko predelavo hrane, vendar ta dejavnost uradno še ni registrirana.

Ekološko kmetovanje je prisotno na šestih, v glavnem hribovskih kmetijah, vendar občina ne sodeluje pri njihovem nadzoru. Nadzor izvaja Kmetijski zavod Maribor.

GOSPODARSTVO

Mozirje je bilo že v preteklosti središče za obrti oziroma rokodelstva. Tudi razne oblike trgov so se uspešno razvijale. Premožnejši tržani so pogosto živeli od lesne trgovine, veliko tržanov od obrti, ostali pa so tudi splavarji in žagarji, pa tudi lesnih posrednikov (barantačev) je bilo dosti. Splavarji so služili za prevoz raznega blaga, npr. za apno, oglje in druge izdelke domače obrti.

Za občino Mozirje je značilno, da ne premore večjih industrijskih objektov. Večji del gospodarske dejavnosti temelji na proizvodno obrtni, storitveni, trgovski, kmetijski in gostinskih dejavnostih. V Mozirju poslujejo nekatera podjetja kot so trgovsko podjetje Era, Komunalno podjetje, Kmetijska zadruga, celjska Cinkarna – PE Kmetija Mozirje, Tuš, Mizarstvo Kovač, Rototehnika Firšt.

GOSPODARSKE PANOGE V OBČINI MOZIRJE:

- Trgovina in popravilo motornih vozil
- Gradbeništvo
- Predelovalne dejavnosti
- Gostinstvo
- Poslovanje z nepremičninami
- Kmetijstvo, lov, gozdarstvo
- Promet, skladiščenje, zveze
- Izobraževanje
- Zdravstvo in socialno varstvo
- turizem
- Druge in javne storitve

V ustvarjenem skupnem prihodku gospodarskih družb v občini prevladujejo zasebne družbe, ki ustvarijo cca 60% celotnega prihodka, hkrati pa je pri njih ustvarjen celotni prihodek na zaposlenega najvišji. Največ prihodka v občini ustvarijo dejavnosti trgovine, popravila motornih vozil in izdelkov široke potrošnje. V tej dejavnosti je tudi največje število družb v občini, prav tako pa je najvišji tudi ustvarjen celotni prihodek na zaposlenega. Največ delovnih mest je v predelovalnih dejavnostih in v trgovini.

NARAVNA DEDIŠČINA:

Za občino Mozirje je značilno veliko zelenih površin. Dobro polovico ali 5107 hektarjev njenega ozemlja pokrivajo mešani gozdovi, ostalo pa so v glavnem travnate površine.

Spisek krajinskih in naravnih objektov širšega pomena je podan v spodnji tabeli. Izhodišče je odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Mozirje (Ur.l. SRS, št.27/87). Dodatno je bil leta 2003 izdelan strokovni predlog o razvrstitvi naravnih vrednot na vrednote državnega in lokalnega pomena za območje občine Mozirje. Predlog je v skrajšani obliki podan v spodnji tabeli, medtem ko si je možno zvrst naravne vrednote in njeno natančno lokacijo možno ogledati v strokovnem predlogu.

NARAVNE VREDNOTE V OBČINI MOZIRJE

(VIR: AGENCIJA RS ZA OKOLJE – SEKTOR ZA OHRANJAJE NARAVE
V SODELOVANJU Z ZAVODOM RS ZA VARSTVO NARAVE –
OBMOČNA ENOTA CELJE)

LOKALNI POMEN

Libija – zgornja soteska
Libija – spodnja soteska
Mozirska požganija
Kebrova luknja
Konečka otlica
Mozirska jama na Golteh
Medvedja jama
Konečka zijalka
Plešnikov prepad
Golička kuhinjka
Župnekovo žrelo
Libija s pritoki
Goličnikove lipe
Čokanova lipa
Brkova tisa
Trnava
Pasji britof na Radegundi
Atelškova smreka
Gračnica – potok
Joščeva lipa
Mozirnica s pritoki
Škrubov potok
Turnškova lipa
Varpolje - lipa

DRŽAVNI POMEN

Savinja s pritoki
Golte
Ledenica na Golteh
Turkova bodika
Okno v Mozirski požganiji

Na območju občine biva veliko število različnih vrst živali in rastlin. Po naših informacijah med njimi ni avtohtonih rastlinskih in živalskih vrst, so pa prisotne nekatere, v Sloveniji redke živalske in rastlinske vrste. Glavna vrsta divjadi je srnjad, gams, divja svinja, gozdne kokoši, divji petelin, občasno tudi medved in ris. Med ogrožene in redke živalske vrste pa so uvrščeni planinski zajec, močvirska in vodna rovka, planinski orel, kragulj, kanja, sršenar, postovka, rjavi srakoper.

Na občini ocenjujejo, da je vpliv turističnih aktivnosti na varovanje naravne dediščine ni vedno le pozitiven. Turisti ne spoštujejo prepovedi (na primer vožnje motornih vozil). V gozdovih je prisotno tudi prekomerno nabiranje gozdnih plodov, divja odlagališča...

Zaščiteni območji sta dve območji:

- krajinski park Golte in
- logi ob Savinji.

OSNOVNA TURISTIČNA PONUDBA OBČINE MOZIRJE

Celovito turistično ponudbo občine Mozirje sestavljajo:

- prenočitvene kapacitete
- gostinska ponudba
- kulturni, sakralni, etnološki objekti
- naravni spomeniki, zanimivosti
- kampi, športno rekreacijski objekti in njihova ponudba
- aktivnosti na turističnih kmetijah
- smučišča
- tradicionalne prireditve
- infrastruktura

KULTURNI IN ZGODOVINSKI SPOMENIKI V OBČINI MOZIRJE

NASELBINSKI KULTURNI SPOMENIKI se nahajajo:

- Naselje Mozirje
- Naselje Rečica ob Savinji
- Naselje Šmihel nad Mozirjem
- Naselje Šentjanž

ARHEOLOŠKI SPOMENIKI se nahajajo:

- Rečica ob Savinji (Praznikove gomile)
- Šentjanž (okolica cerkve svetega Janeza)
- Šmihel (okolica domačije Podstenška)

UMETNOSTNI SPOMENIKI :

- Gradovi:

Poljane ob Rečici, Rudenek, Rečica ob Savinji, Tavčarjev dvor, Lešje

- Sakralni spomeniki:

Podružnična cerkev Svete Device Marije v Brezju pri Mozirju, Podružnična cerkev Matere Božje v Lepi njivi, Podružnična cerkev Svetega Nikolaja v Ljubiji, Župnijska cerkev Svetega Jurija v Mozirju, Podružnična cerkev Svete Radegunde v Radegundi, Župnijska cerkev Svetega Kancijana v rečici ob Savinji, Podružnična cerkev Svetega Janeza Kersnika v Šentjanžu, Župnijska cerkev Svetega Mihaela v Šmihelu nad Mozirjem.

- Javni spomeniki, znamenja, vodnjaki:

Nastropno slopasto znamenje v Ljubiji in Pranger na Rečici ob Savinji.

ETNOLOŠKI SPOMENIKI:

Kozolec v Mozirju, Kašča in dera v Radegundi, Kozolec v Radegundi, Kozolec v rečici ob Savinji, Kozolec v Šentjanžu, Stanovanjska hiša z gospodarskim poslopjem in kozolcem v Šentjanžu, Župnišče v Šmihelu, Kozolec v Šmihelu, Kašče v Šmihelu, Kašča v Varpolju, Gospodarsko poslopje s kozolcem v Varpolju in Kozolec v Varpolju.

ZGODOVINSKI IN MEMORIALNI SPOMENIKI:

Grobišče s spomenikom na pokopališču v Mozirju, Grobišče s spomenikom na pokopališču na Rečici ob Savinji in Grobišče padlih partizanov v Šentjanžu.

TEHNIŠKI SPOMENIKI:

Vodna žaga v Nizki

TEHNIČNI SPOMENIKI:

Kovačnica, Kmečka hiša, mlin, preužitkarska hiša.

OSTALE ZNAČILNOSTI :

Mestno naselje Mozirje je največji kraj Zgornje savinjske doline in upravno središče njenega spodnjega dela. Mozirsko kotlino obdaja alpsko predgorje: kraška planota Dobrovlje na jugu in Golte na severu. Posebnost trga so portali in klesane klopi iz zelenkastega vulkanskega tufa.

Župnijska cerkev sv. Jurija je bila taborsko obzidana. V glavnem oltarju je slika sv. Jurija. Na župnišču je spominska plošča zgodovinarju Ignacu Orožnu. Spomenik žrtvam 2. svetovne vojne je delo domačina C. Cesarja.

Turistično najpomembnejša pridobitev je hortikulturni park Mozirski gaj na desnem bregu Savinje, ki so ga 1978 uredili krajanji s sodelovanjem vrtnarjev. Na 6 ha si lahko od aprila do oktobra ogledujemo parkovno zasajeno drevje in cvetje. Park oskrbuje Društvo slovenskih vrtnarjev Slovenije.

Rekreacijsko-turistični center Golte. Apneniška planota Golte (veliko vrtač, jam in ostalih kraških pojavov) obdaja okoliški hribovit svet vulkanskih kamnin. Pod Planino Medvedjak se nahaja na višini 1410 m hotel z restavracijo. Smučišča obsegajo 45 ha, urejajo 12,5km tekaških prog.

Mozirska koča z avtom po lokalni cesti do naselja Šmihel nad Mozirjem. Stoji na južnem pobočju Boskovca. Tu je planota zavarovana kot krajinski park. Izleti iz Mozirske kočice :

- Boskovec (1587 m); 1h
- Ojstri vrh (1584 m); 45min.
- Medvedjak (1563 m); 1h
- Smrekovec (1577 m); 3h

Z vseh vrhov je lep razgled na Savinjsko dolino, Savinjske Alpe in vzhodne Karavanke. Mozirska koča je v lasti domačega planinskega društva.

“NA TURNU” Mozirje je staro naselje, ki se je kot številni drugi kraji razvijalo pod okriljem gradu, o katerem pa danes ni več sledu. V samem trgu je še skromen ostanek obrambnega stolpa.

Omeniti je potrebno pomembnost kampa Menina in kampa Savinja, ki sta že do sedaj v kraj privabila veliko šotoristov in kampistov. Hkrati ima gost v kampu možnost številnih športno – zabavnih aktivnosti.

ZGODOVINSKI DOGODKI (NARAVNE ZNAMENITOSTI, ETNOLOŠKI SPOMENIKI, KULTURNA DEDIŠČINA)

Vir: Razvojni projekt CRPOV za občino Mozirje; 2001

NARAVNE ZNAMENITOSTI	KULTURNA DEDIŠČINA	NASELBINSKI KULTURNI SPOMENIKI
Golte-smučišče, krajinski park	Poljane – Rudenek	Partizanski bunkerji (Šmihel)
Okno v Mozirski požganiji	Rečica ob Savinji – Tavčarjev dom	Partizanska bolnišnica (Grmadška gošča)
Jama Ledenica na Golteh	Graščina v Lešju	
Izvir Ljubije	Negujniški grad	
Župnekovo žrelo, Rečica	Brezje-Štrucljevo gradišče	ZNANE OSEBNOSTI
Brkova Tisa	Rečica ob Savinji – Praznikove gomile	Jože Goličnik
Turkova budika	Šentjanž – okolica cerkve Sv. Janeza	Anton Aškerc
Mozirski gaj	Šmihel-okolica domačije Podstenšek	
Golte: avrikelj, murke(zaspančki), planinski nagelj	Grad na hribu Radegunda prej sv. Vid – kmetija Zagradišnik	
Divja soteska Dol-Suha-Golte	Gregorčev grad; Lepa Njiva	Mozirje
Kanjon Tesna	Podruž. cerkev sv. Nikolaja v Ljubiji	Rečica ob Savinji
Tirske peči	Župnijska cerkev sv. Jurija v Mozirju	Šmihel nad Mozirjem
Atelškova smreka	Podruž. cerkve Matere Božje v Lepi njivi	Šentjanž
Podzemeljska votlina Kuhinka(kraška jama, Goličnik nad Rečico	Podruž. cerkev sv. Rdegunde v Radegundi	
Potok Nakles-ponikalnica, hudourniški potok	Župnijska cerkev sv. Kancijana na Rečici	DOMAČE OBRTI
Jama Dobrovlje (kapniki)	Podruž. cerkev sv. Janeza Krstnika v Šentjanžu	Mlinarstvo (ob Savinji, Rečici, Lučneku)

NARAVNE ZNAMENITOSTI	KULTURNA DEDIŠČINA	NASELBINSKI KULTURNI SPOMENIKI
Vrtače (Dobrovlje)	Župnijska cerkev sv. Mihaela v Šmihelu	Žagarstvo
Joštova jama(izvir voda, ki nikoli ne presahne)	Sv Rok na Brezjah	Splavarstvo
Pečenele, Lepa njiva (votlina, skale, živele lepe ženske, 3.mesec.romale na Višarje,potok)	Kapelica na Golteh	Lončarstvo
Reka Mlinščica, nekoč 13 mlinov, izvir pri Grmadniku, Šmihel	Sv. Valentin-Mozirski gaj	Usnjarstvo
“Vremenska jama” ob romarski poti k Radegundi		Suknarstvo in tkalstvo (Šmihel),lan in konoplja
ETNOLOŠKI SPOMENIKI	JAVNI SPOMENIKI, ZNAMENJA, VODNJAKI	Predice
Stanov. hiša v Lokah 7	Nadstrešno slopasto znamenje v Ljubiji	
Kašča v Savinjskem gaju(koča)	Stebarno znamenje v Lokah	TEHNIŠKI SPOMENIKI
Stanov. hiša v Nizki 18	Pranger na Rečici ob Savinji	Vodna žaga pri hiši Nizka št.22
Stanov. hiša Radegunda 34	Kužno znamenje, Kolovrat	
Kašča in dera, Radgunda 38	OBIČAJI, NEKDANJE OBLIKE DRUŽENJA	DOMAČI MUZIKANTI
Kozolec Radegunda 43	Fantovske norčije, Loke (razstavili so vozove, zamenjali so klopi)	Tamburaški orkester (razpadel)
Kozolec, Rečica 50	Šmihelski ploh	Harmonika, citre
Marof v Sp.Rečici 27	Jajčevka Šmihel	Mlinarjevi pevki
Marof v Sp.Rečici 29	Lepe nedelje	Moški in mešani pevski zbor v Šmihelu
Stanov. hiša s kozolcem, Šntjanž 5		
Stanov. hiša, gospod. poslopje. Šentjanž 8		RAZGLEDI
Kozolec, Šentjanž 9	PREHRANA	Sv, Križ(nad izvirom Ljubije)

NARAVNE ZNAMENITOSTI	KULTURNA DEDIŠČINA	NASELBINSKI KULTURNI SPOMENIKI
Stanov. hiša, gospod. poslopje, kozolec, Šentjanž 26	Zgornje savinjski želodec	Ojstra peč nad Lokami
Župnišče v Šmihelu 1	Štruklji	ŽIVALSKI SVET
Kozolec v Šmihelu 3	Žlinkrofi	gamsi
Kašča v Šmihelu 14	žrebetina	jeleni
Kašča v Šmihelu 24	Tople kumare	srnjad
Kašča v Šmihelu 26	firovž	kune
Kašča v Varpolju 2	Mlečna župa	jazbeci
Kašča v Varpolju 3	Zabeljen kruh	beli zajec
Gospod. poslopje s kozolcem, Varpolje 12	Špehova solata	ruševac
Kozolec v Varpolju 19	Štrukljčova župa(mlečna župa s kislim mlekom)	Planinski orel
	Prjačeva župa (sveži češplji, kuhani, mleko)	
DRUGO	Podmetena župa (krop, podmet, puter)	
Slikarski atelje slikarja Gorana Horvata	masovnek	
Gozna šola (neizkoriščen objekt), Loke, lastnik Športna unija Slov.		
V preteklosti cigani, ki so se ustavljali v teh krajih (Loke)	LEGENDE, LJUDSKO IZROČILO, ZANIMIVOSTI	
	Pripovedka o nastanku Rudeneka	Cerkev in zvon na Čreti
	O Rudeneku	Kokarski vojak
	Kako je nastalo Župnekovo žrelo	Loke; Lažnivci iz Lok
	Žalik žene pri Goličniku	Pot iz Mesarske lopce na Koroško (rov)

NARAVNE ZNAMENITOSTI	KULTURNA DEDIŠČINA	NASELBINSKI KULTURNI SPOMENIKI
	O Kugli	Pot Kralja Matjaža na Koroško (tukaj je pustil zakopane zlate podkve)
	Zgodba o sporu med Leškim in Neginjškim graščakom	

Velik pomen imajo v občini nekatere prireditve, ki pa so žal premalo tržno usmerjene in so večidel namenjene zgolj lokalnemu prebivalstvu. Med najpomembnejšimi prireditvami v občini so:

februar	mozirski pust
maj	razstava cvetja v Mozirskem gaju, ocenjevanje zgornjesavinjskih želodcev na Rečici
julij	od lipe do prangerja na Rečici
avgust	ovčarski praznik v Šmihelu nad Mozirjem
avgust, september	mednarodna razstava cvetja v Mozirskem gaju
avgust	turnir v odbojki na mivki
september	državno prvenstvo v muharjenju
oktober	Lenartov sejem na Rečici
december	prihod božička v Mozirju, novoletno srečanje krajanov na trgu v Rečici

V občini Mozirje ni enotnega programa prireditev, ki bi oglaševal dogajanje v kraju in bi bil namenjen skupni promociji občine.

TRENTNE AKTIVNOSTI, KI JIH OBČINA PONUJA:

RIBOLOV

Ribolov je mogoč v porečju reke Savinje, še posebno zanimiv pa je ribolov v ribniku pred vstopov v Mozirski gaj. Na trnek je mogoče ujeti kar nekaj avtohtonih ribjih vrst, kot so potočna postrv ali potočnica, sulec, lipan, klen in mrena (RIBIŠKI DOM MOZIRJE).

POHODNIŠTVO IN PLANINARJENJE

Mozirje z zaledjem omogoča kar nekaj lepih pohodniških in planinskih izhodišč in ciljev. Najpomembnejša med njimi je seveda planota Golte, ki ponuja obilo naravnih lepot. Najpogostejši cilj je Mozirska koča na Golički planini, od koder se lahko odpravite naprej na Boskovec (1587 m), Ojstri vrh (1584 m), Medvedjak (1563 m) in Smrekovec (1577 m). Od planote Golte pa potekajo mnoge poti še na ostale okoliške planote, kot so Komen, Smrekovec, Raduha,...). Z vseh vrhov je lep razgled na Savinjsko dolino, Savinjske Alpe in vzhodne Karavanke. Mimo Mozirja proti Dobrovljam in naprej proti Čreti in Menini, pa poteka tudi evropska pešpot E6.

SMUČANJE

Smučanje je mogoče na urejenih smučiščih RTC Golte, kamor vas popelje gondolska žičnica iz zaselka Žekovec. Zgornja postaja gondolske žičnice je na planini Medvedjak, 1410 m visoko, od koder so speljane sedežnice na okoliška smučišča. Smučanje je mogoče na šestih lokacijah: Žekovec, Medvedjak, Smrekovec, Stari stani, Ročka ter Morava in 17 smučarskih progah, ki se razprostirajo na površini 45 ha (GOLTE d.o.o.).

FITNES

Fitness je mogoč na turistični kmetiji Korošec v Ljubiji (TK KOROŠEC).

SAVNA

Savna je urejena na turistični kmetiji Korošec v Ljubiji (TK KOROŠEC).

SOLARIJ

Sončenje v solariju je mogoče na turistični kmetiji Korošec v Ljubiji (TK KOROŠEC).

TENIS

Teniška igrišča so urejena v kraju Ljubija in (MELAVC) in v Rečici ob Savinji (ŠD MLADOST).

KOLESARJENJE

Sposoja koles je mogoča v kampu Menina v Varpoljah.

ODBOJKA NA MIVKI je možna v Mozirju in Rečici ob Savinji.

JEŽA KONJ IN VOŽNJA S KOČIJO

Ježa in vožnja s kočijami je mogoča na turistični kmetiji Oter na Rečici ob Savinji in turistični kmetiji Levc v Lokah pri Mozirju (TK OTER, TK LEVC).

JADRALNO PADALSTVO

Če se pojavi želja po jadralnem padalstvu v tandemu je na voljo Peter Remšak, ki ponuja tudi tečaj jadralnega padalstva.

LOV na visoko divjad. Izvajalec: Lovska družina Mozirje in Rečica ob Savinji.

NOČITVENE ZMOGLJIVOSTI

Vir: TIC Mozirje - Nočitvene zmogljivosti v občini Mozirje, 2005

Naziv objekta/ št.ležišč	Hotel	Gostišče	App, zasebne sobe	Plan.koče	Lovske koče	Turis. kmetije	Kamp (kamp. mesta) Avtodomi + šotori
Hotel Benda	87						
Hotel Golte	42		1				
Gostišče Atelšek		5					
Gostilna Semprimožnik		10					
Apartmaji Benda			10				
Apartmaji Napotnik			6				
Rakun 7 Zavolovšek 3 Goličnik 11			21				
Mozirska koča				50			
Konečka 15 Verbučeva 10 Žlebska 10					35		
Jesovnik 7 Rženičnik 5 Goltnik 8 Brinovec 28 Korošec 6 Žagar 7 Levc 12 Čremešnik 5						78	

Naziv objekta/ št.ležišč	Hotel	Gostišče	App, zasebne sobe	Plan.koče	Lovske koče	Turis. kmetije	Kamp (kamp. mesta) Avtodomi + šotori
Kamp Savinja 80 mest Menina 200 mest							140 avtodom 140 šotori
SKUPAJ	129	15	38	50	35	78	280*

- Na eno kampirno mesto se računa 3 osebe

Po zgoraj navedenih podatkih občina Mozirje razpolaga skupno s 625 ležišči, s tem, da moramo dodatno upoštevati, da se računa na eno kampirno mesto 3 osebe. Po statistiki števila postelj v preteklih letih, ugotavljamo, da se število prenočitvenih kapacitet veča, kar je pozitivno. Po trenutnem stanju kategorizacije vseh nočitvenih zmogljivosti v občini Mozirje ugotavljamo zelo nizko raven kategorizacije prenočitvenih kapacitet, zato je nujno, da občina vzpodbuja obstoječe kapacitete v povišanje kategorizacije. Trenutna povprečna kategorizacija je med 2 in 3, kar je bistveno premalo za izbrano ciljno skupino turistov.

GOSTINSKA PONUDBA

ŠT.	Ime	Kraj	Vrsta objekta	Hrana	Glasba
1	NA KLANCU	LJUBIJA, PRESEKA	GOSTILNA	DA	OBČASNO
2	M-ZKZ LJUBIJA	LJUBIJA	BAR	NE	NE
3	MAJERHOLD	MOZIRJE	BAR	NE	NE
4	KOZOROG	MOZIRJE	RESTAVRACIJA	DA	SOBOTE
5	OAZA	MOZIRJE	BAR	NE	NE
6	PETRA BAR	MOZIRJE	BAR	NE	NE
7	TRIBUČ	MOZIRJE	BAR	NE	NE
8	BARVERA	MOZIRJE	BAR	NE	NE
9	PEPEL	MOZIRJE	BAR	PO NAR.	NE
10	M.ZKZ GAJ	MOZIRJE	RESTAVRACIJA	DA	PO NAROČILU

ŠT.	Ime	Kraj	Vrsta objekta	Hrana	Glasba
11	GAMS	MOZRJE	BAR	PO NAR.	OBČASNO
12	RIBIČ	MOZIRJE	BAR	PO NAR.	OBČASNO
13	VID	BREZJE	GOSTILNA	DA	PO NAROČILU
14	BAZA BAR	ŠMIHEL	BAR	PO NAR.	OBČASNO
15	GOLTE	RADEGUNDA	HOTEL	DA	OBČASNO
16	MOZIRSKA KOČA	RADEGUNDA	PLANINSKA KOČA	DA	PO NAROČILU
17	MELAVC TENIS	LJUBIJA	BAR	NE	NE
18	MIŠ MAŠ	MOZIRJE	SLAŠČIČARNA	SLAŠČI CE	NE
19	POLONCA	MOZIRJE	SLAŠČIČARNA	SLAŠČI CE	NE
20	LESJAK	TRNOVEC	GOSTIŠČE,PICERIJA	DA	OBČASNO
21	ČUJEŽ	REČICA	GOSTILNA	DA	
22	SEMPRIMOŽNIK	HOMEČ	GOSTILNA	DA	
23	MAJERHOLD	ŠENTJANŽ	GOSTILNA	DA	
24	VILJOLICA	NIZKA	BIFE	NE	
25	ZMAJEVA VOTLINA	NIZKA	BIFE	NE	
26	MARKELJ	PS.REČICA	GOSTIŠČE	DA	
27	BIFE ANA RIFELJ	SP.REČICA	BIFE	NE	
28	ATELŠEK	DOL SUHA	GOSTIŠČE	DA	
29	MARS	SP.REČICA	BAR	NE	
30	PRI BETKI	REČICA	OKREPČEVALNICA	DA	
31	BAR ŽEKOVEC	ŽEKOVEC	BAR	NE	

Gostinska ponudba v občini Mozirje je dokaj obsežna, vendar premalo raznolika in nekatera izmed njih imajo premalo kakovostno ponudbo. Istočasno pogrešamo v občini gostinski obrat visoke kakovosti, ki bi ponujal pristne domače specialitete.

Zaradi neurejene statistike zbiranja podatkov o prihodih gostov in nočitev nismo mogli pripraviti realno primerjavo število turistov v občini Mozirje glede na strukturo gostov za določeno obdobje. Prav tako zaradi pomanjkljivih podatkov nismo mogli izračunati realen % zasedenosti prenočitvenih kapacitet v občini in nismo mogli pridobiti podatka o dolžini bivanja turistov. Menim, da je osnova za turizem, evidenca o prihodih in nočitvah turistov. Nujno je, da občina organizira pregleden način zbiranja podatkov in vodenja statistike, saj je le to izhodišča za planiranje turizma v prihodnje. Pridobili smo podatke iz Statističnega urada RS, po katerih bomo zastavili realne kvantitativne cilje za prihodnje obdobje.

Tabela 09: Nastanitvene zmogljivosti v občini Mozirje, oktober 2004

Nastanitveni objekti	Sobe	Ležišča		
		stalna	Pomožna	skupaj
3	53	146	14	160

Vir: Statistični urad RS

Nastanitveni objekti so razporejeni v vrste objektov po Pravilniku o merilih in načinu kategorizacije nastanitvenih obratov (Ur. L. št. 29/97 in 51/98). Vrste gostinskih nastanitvenih objektov so: hoteli, moteli, penzioni, prenočišča, gostišča, apartmaji, kampi, turistične kmetije in sobodajalstvo (gre za oddajanje sob, počitniških stanovanj in počitniških hiš turistom). Za vse te vrste gostinskih objektov je obvezno, da so kategorizirani, torej, da imajo za določeno vrsto ponudbe odločbo o kategoriji, ki je z različnim številom zvezdic (za turistične kmetije s številom jabolk) označena kvaliteta ponudbe po zgoraj navedenem pravilniku. Nekategorizirane nastanitvene objekte uvrščamo med druge gostinske nastanitvene objekte. Poleg naštetih gostinskih nastanitvenih objektov, za katere je obvezna kategorizacija in se ne razvrščajo po zgoraj omenjenem pravilniku so planinske kočice, delavsko počitniški domovi, otroški in mladinski počitniški domovi, drugi domovi inčasne nastanitvene zmogljivosti (študentski domovi, ki so med počitnicami na voljo turistom). Nastanitvene zmogljivosti izražamo s številom sob in ležišč, ki so na voljo turistom v posameznih mesecih. Turistični kraji v Sloveniji imajo po zakonu o pospeševanju turizma (Uradni list RS št. 57/98) možnost, da pridobijo status turističnega kraja ali turističnega območja, vendar v praksi to ni najbolj zaživel. Mozirje lahko razvrščamo med Gorske kraje, to so praviloma kraji, ki ležijo v nadmorski višini nad 500 m ali v teritorialnem območju gore ter med Druge turistične kraje, to je tisto območje, ki je privlačno zaradi podnebnih razmer, kulturnozgodovinskih spomenikov ipd.. V občini Mozirje je po statističnih podatkih RS le 160 ležišč.

Tabela 10: Prihodi turistov v občini Mozirje, december 2004

Domačih turistov			Tujih turistov			Skupaj		
XII 04	I-XII 04	Indeks $\frac{I-XII\ 04}{I-XII\ 03}$	XII 04	I-XII 04	Indeks $\frac{I-X\ II04}{I-XII\ 03}$	XII 04	I-XII 04	Indeks $\frac{I-X\ II04}{I-XII\ 03}$
Mozirje 3	202	24	104	964	77	107	1166	56
Slovenija 57415	842429	97	69692	1498852	109	127107	2341281	104

Vir: Statistični urad RS

Tabela 11: Prenočitve v občini Mozirje, december 2004

Domačih turistov			Tujih turistov			Skupaj		
XII 04	I-XII 04	Indeks <u>I-XII 04</u> <u>I-XII 03</u>	XII 04	I-XII 04	Indeks <u>I-X II04</u> <u>I-XII 03</u>	XII 04	I-XII 04	Indeks <u>I-X II04</u> <u>I-XII 03</u>
Mozirje 3	635	22	252	2838	74	255	3473	51
Slovenija 189830	3225954	97	179285	4362783	104	369115	7588737	101

Vir: Statistični urad RS

Decembra 2004 je bilo v turističnih nastanitvenih objektih v Sloveniji zabeleženo za 2% več prihodov turistov in enako število prenočitev turistov kot decembra 2003.

V letu 2004 je bilo po podatkih statističnega urada RS v turističnih nastanitvenih objektih v Sloveniji evidentiranih 2 341 281 prihodov turistov, prenočitev pa 7 588 737. V letu 2004 se je število skupnih prenočitev v primerjavi z letom 2003 povečalo za 1% (prenočitev domačih turistov je bilo za 3% manj, prenočitev tujih turistov pa za 4% več).

V občini Mozirje v letu 2004 beležimo 1166 prihodov turistov, prenočitev pa 3473. V letu 2004 se je število skupnih prenočitev v primerjavi z letom 2003 zmanjšalo za 49% (prenočitev domačih turistov je za 78 % manj in manj 26% prenočitev tujih turistov). Prenočitve tujih turistov predstavljajo kar 82 % vseh turističnih prenočitev v letu 2004. Prav tako pa se je prihod turistov v občini Mozirje leta 2004 v primerjavi z letom 2003 zmanjšal za 44% (prihodov domačih turistov je bilo manj za 76% in prihodov tujih turistov za 23%).

Povprečna slovenska izkoriščenost ležišč je 21.5 %, v Savinjski regiji pa 37,2 %, kar jo uvršča na četrto mesto (za Pomursko, Obalno-kraško in Dolenjsko regijo).

Prenočitve tujih turistov predstavljajo 57% vseh turističnih prenočitev v Sloveniji v letu 2004. Več kot 72% vseh slovenskih prenočitev tujih turistov so prispevali turisti iz naslednjih držav: Italija 18%, Nemčija 17%, Avstrija 16%, Hrvaška 6%, Velika Britanija 6%, Nizozemska 5%, Madžarska 2% in Ruska Federacija 2%.

Opazimo lahko, da so nočitve in prihodi turistov tako tujih kot domačih turistov v občini Mozirje leta 2004 v primerjavi z letom 2003 padle. V sled tega, moramo nujno ukrepati (dvigniti nivo turistične ponudbe in prenočitvenih kapacitet, povečati število stacionarnih gostov in pospešiti enotno trženje tako na domačem kot tudi tujem trgu).

Tabela 12: Prihodi turistov v občini Mozirje po državah za leto 2004

Prihodi Skupaj	Domači	Tuji	Avstrija	Belgija	Bosna in Her.	Češka	Francija	Hrvaška	Italija
1166	202	964	21	43	36	13	23	45	33

Srbija in Črna Gora	Madža- rska	Make- donija	Nemčija	Nizo- zemska	Polj- ska	Slova- ška	Šve- Dska	Švica	Ukra- Jina	Vel. Brita- nija	ZDA
82	175	49	153	154	54	29	7	5	8	19	6

Vir: Statistični urad RS

V tabeli so navedene države iz katerih je bilo največ prihodov turistov. Ostale države, kjer je bilo manj prihodov niso navedene.

Od vseh prihodov skupaj je bilo v hotelih s tremi zvezdicami skupno 776 prihodov, od tega 157 domačih in 619 tujih (Največ iz Madžarske, Nemčije, Srbije in Črne Gore, Poljske, Makedonije, Hrvaške in Italije). Nadalje je bilo od vseh prihodov skupaj v gostiščih s 3 zvezdicami skupno 31 gostov, od tega 11 domačih in 20 tujih (Največ iz Nemčije, Francije, Slovaške in Poljske). Od vseh prihodov skupaj je bilo v apartmajih s tremi zvezdicami skupno 43 gostov, od tega 9 domačih in 34 tujih (Največ iz Srbije in Črne Gore, Hrvaške, Makedonije, Ukrajine, Bosne in Hercegovine). V kampu z dvema zvezdicama je bilo skupno 277 turistov, od tega 6 domačih in 271 tujih (Največ iz Nizozemske, Nemčije, Belgije, Francije, Češke, Velike Britanije). V planinskem domu in kočah je bilo skupno 39 prihodov, od tega 19 domačih in 20 tujih (Največ iz Slovaške, Francije in Velike Britanije).

Tabela 13: Prenočitve turistov v občini Mozirje po državah v letu 2004

Skupaj prenočitve	Domači	Tuji	Avstrija	Belgija	Belorusija	Bolgarija	Bosna In Her.	Češka	Francija	Hrvaška	Italija
3473	635	2838	28	116	11	13	77	25	53	67	62

Srbija in Črna Gora	Madžarska	Makedonija	Nemčija	Nizozemska	Poljska	Slovaška	Ukrajina	Vel. Britanija	ZDA	Druge neevropske države
403	312	161	426	506	104	274	108	35	16	15

Vir: Statistični urad RS

Od vseh prenočitev skupno je bilo v hotelih s tremi zvezdicami skupno 1695 nočitev, od tega 464 domačih in 1231 tujih (Največ iz Nizozemske, Nemčije, Srbije in Črne Gore, Madžarske, Slovaške, Belgije in Ukrajine). Nadalje je bilo od vseh nočitev skupaj v gostiščih s 3 zvezdicami skupno 67 nočitev gostov, od tega 13 domačih in 54 tujih (Največ iz Nemčije, Francije, Hrvaške, Slovaške in Poljske). Od vseh nočitev skupaj je bilo v apartmajih s tremi zvezdicami skupno 499 nočitev gostov, od tega 73 domačih in 426 tujih (Največ iz Srbije in Črne Gore, Ukrajine, Makedonije, Bosne in Hercegovine, Nemčije in Bolgarije). V kampu z dvema zvezdicama je bilo skupno 876 nočitev, od tega 14 domačih in 862 tujih (Največ iz Nizozemske, Nemčije, Belgije, Francije, Češke, Italije in Velike Britanije). V planinskem domu in kočah je bilo skupno 366 nočitev, od tega 71 domačih in 265 tujih (Največ iz Slovaške in Francije).

Največ prihodov turistov je bilo zabeleženih v hotelu (Golte), zatem več kot polovico manj v kampu, manj v apartmajih in še manj v planinskem domu in kočah ter najmanj v gostiščih. Večino prihodov smo zabeležili v nastanitvenih kapacitetah s tremi zvezdicami, razen kampa, ki imata le 2 zvezdici. Prav tako je zaznati, da je bilo zabeleženih največ nočitev v hotelih s tremi zvezdicami, sledi kamp, apartmaji, planinski dom in kočice ter najmanj prenočitev v gostiščih. Večina turistov je prenočila v nastanitvenih kapacitetah s tremi zvezdicami, razen kampa, ki imata dve zvezdice.

V sled tega je nujno potrebno posodobiti prenočitvene kapacitete, saj večina gostov biva v kapacitetah z najmanj tremi zvezdicami. V občini Mozirje je registriranih kar nekaj gostišč, ki hkrati nudijo možnost prenočitev. Po zgoraj navedenih podatkih so le te bistveno premalo izkoriščene.

DRUŠTVA S SEDEŽEM V OBČINI MOZIRJE

NAZIV DRUŠTVA

NASLOV

NAZIV DRUŠTVA	NASLOV
1. Konjerejsko društvo Zgornjesavinjske doline	Brezje 14 Mozirje
2. Zgornjesavinjsko medobčinsko društvo invalidov	Na trgu 12 Mozirje
3. Društvo upokojencev Rečica/Savinji	Nizka 13 Rečica
4. Kulturno društvo "Godba" Zgornjesav.doline	Hribernikova 1Mozirje
5. Klub Zgornjesavinjskih študentov	Mozirje
6. Društvo Zgornjesavinjskih diabetikov	Levstikova 4 Mozirje
7. Športno društvo "Mladost" Rečica/Savinji	Rečica 100a Rečica
8. Čebelarska družina Rečica/Savinji	Nizka 41 Rečica
9. Društvo računovodij, finančnikov in revizorjev Zgornjesavinjske doline	Grušovlje 24 Rečica
10. Društvo upokojencev Mozirje	Savinjska c. 22 Mozirje
11. Ekološko hortikulturno društvo "Mozirski gaj"	Hribernikova 1 Mozirje
12. Lovska družina Rečica/Savinji	Rečica 93 Rečica
13. Nogometni klub "Elkroj" Mozirje	Cesta v Loke 1 Mozirje
14. Turistično društvo Rečica/Savinji	Rečica 76 Rečica
15. Ribiška družina Mozirje	V Savinjski gaj 2 Mozirje
16. Planinsko društvo Mozirje	V Savinjski gaj 4 Mozirje
17. Čebelarska družina Mozirje	Nove Trate 35 Mozirje
18. Gasilska zveza Zgornjesavinjske doline	Savinjska c. 29 Mozirje
19. Društvo za vzgojo in varstvo ptic "Kalin" Mozirje	Praprotnikova 10 Mozirje
20. Prostovoljno gasilsko društvo Mozirje	Savinjska c. 29 Mozirje
21. Prostovoljno gasilsko društvo Pobrežje	Sp.Pobrežje 2 Rečica
22. Prostovoljno gasilsko društvo Grušovlje	Šentjanž, Rečica
23. Kulturno društvo "Rovtar" Šmihel nad Mozirjem	Šmihel 26 Mozirje
24. Športna zveza Mozirje	Na trgu 7 Mozirje
25. Lovska družina Mozirje	Nove Loke 33 Mozirje
26. Zgornjesavinjska čebelarska zveza Mozirje	Nove Trate 4 Mozirje
27. Kinološko društvo Zgornjesavinjske doline	Savinjska c. 7 Mozirje
28. Lokostrelski klub Mozirje	Zg. Pobrežje 26 Rečica
29. SKI-TEN klub	Rečica 103 Rečica
30. Kulturno društvo "Nagelj"	Lepa njiva 87 Mozirje
31. Tenis klub "FOR-TEN"	Hribernikova 1 Mozirje
32. Kulturno društvo "Jurij"	Na tratih 1a Mozirje
33. Kulturno društvo Mozirje	Hribernikova 1 Mozirje
34. Društvo prijateljev mladine Rečica/Savinji	Rečica 76 Rečica
35. Društvo prijateljev mladine Mozirje	Hribernikova 1 Mozirje
36. Strelsko društvo Mozirje	Aškerčeva 60 Mozirje
37. Prostovoljno gasilsko društvo Rečica/Savinji	Nizka 11 Rečica
38. Planinsko društvo Rečica/Savinji	Dol Suha 29
39. Kulturno društvo Rečica/Savinji	Rečica 23 Rečica
40. Zgornjesavinjski šahovski klub Rečica/Savinji	Rečica 125
41. Zgornjesavinjsko govedorejsko društvo	C. na Lepo njivo 4 Mozirje
42. "Sožitje" območno društvo za pomoč duševno prizadetim	Prešernova 1 Mozirje
43. Društvo kmetič Zgornjesavinjske doline	C.na Lepo njivo 4 Mozirje
44. Turistično društvo Mozirje	Ob Trnavi 9 Mozirje
45. Društvo podeželske mladine Zgornjesav. doline	C.na Lepo njivo 4 Mozirje
46. Zgornjesavinjski alpinistični klub "Planika"	C.na Rožnik 11 Mozirje
47. Društvo "Pust mozirski"	Na trgu 20 Mozirje
48. Območno združenje borcev in udeležencev NOB Mozirje	Na trgu 20 Mozirje
49. Območno združenje Rdečega križa Mozirje	Na trgu 20 Mozirje
50. Radioklub Mozirje S51DSW	Na trgu 14 Mozirje
51. Združenje za medsebojno pomoč - strojni krožek Zgornjesavinjske doline	C.na Lepo njivo 4 Mozirje
52. Društvo organizatorjev kakovostnejšega	

življenja in dela "Vivera"

53. Zgornjesavinjski smučarski klub Mozirje	Aškerčeva 24 Mozirje
54. Etnografsko društvo "Mlajevci"	Šolska ul.22 Mozirje
55. Tenis klub Melavc	Brezje 17 Mozirje
56. Športno društvo Mozirje	Ljubija 33 Mozirje
57. Športno društvo "Gneč"	Na trgu 20 Mozirje
58. Športno društvo "Gmajna" Varpolje	Ljubija 78 Mozirje
59. Kulturno društvo likovnih ustvarjalcev Zgornjesavinjske doline "Gal«	Varpolje 32 Rečica
60. Sadjarsko društvo Franca Praprotnika	Rečica 127 Rečica Mozirje

Na območju Mozirje delujeta dve turistični društvi, ki delujeta predvsem na svojem krajevnem področju. Turistični društvi na območju občine Mozirje sta:

- Turistično društvo Rečica ob Savinji, Rečica 76, Rečica in
- Turistično društvo Mozirje, Ob Trnavi 9, Mozirje.

V občini trenutno delujejo 3 društva, ki že v veliki meri prispevajo k turistični promociji občine. Ta društva so:

- EHD Mozirski gaj,
- Društvo »Pust Mozirski«,
- Turistično društvo Mlajevcev.

V okviru turistične pisarne v Mozirju deluje Turistično informativni center. Enak center je tudi v naselju Rečica.

Glede na to, da ima občina Mozirje zelo veliko društev, ki delujejo na raznolikih področjih, je zagotovo slabost, da njihovo delovanje ne usmerijo v turizem oziroma njihovega delovanje ne vključijo neposredno v turizem, saj se namreč večina društev financira iz občinskega proračuna. Delovanje društev se premalo povezuje z delovanjem občine Mozirje.

V občini ni društev, ki bi se posebej aktivno posvečala problemom varovanja okolja, se pa teh problemov zavedajo nekatera društva, ki delujejo v naravi (ribiško društvo Mozirje, lovski družini Mozirje in Rečica, Turistični društvi Mozirje in Rečica, gasilci).

Občina ni vključena v projekt združevanja evropskih mest, ki si prizadevajo za trajnostni razvoj (Alborška listnina). Menimo, da bi bila vključitev v ta projekt, z lokalpatriotskega stališča, pomembna, še posebej če ima občina resen namen v smeri vzpodbujanja ekološkega turizma. Mozirje pa je vključeno v Združenje evropskih karnevalskih mest (FECC), kar je zagotovo prednost za občino samo.

II. ANALIZA OKOLJA (SWOT ANALIZA)

PREDNOSTI

Z analizo notranjega okolja bomo predstavili prednosti in slabosti občine Mozirje kot take, ki zajemajo predvsem zaposlene v turistični dejavnosti, kakovost njihovih storitev, oglaševanje turističnih produktov in turizma regije, imidž regije, splošno infrastrukturo, zmogljivost nastanitvenih in prehrabnenih objektov, naravne, kulturne in ostale privlačnosti. Na podlagi te analize notranjega okolja bomo kasneje analizirale še zunanje okolje, in sicer bomo iz prednosti in slabosti regije izpeljale priložnosti in nevarnosti, ki se obetajo regiji pri nadaljnjem razvoju.

Občina Mozirje spada v savinjsko regija, ki se razteza od avstrijske do hrvaške meje, skupno zavzema kar 2384 km² slovenskega ozemlja, kar predstavlja 12% celotnega slovenskega ozemlja. S tem se Savinjska uvršča na mesto druge največje regije v državi. Tudi po obsežnem številu naravnih in kulturno zgodovinskih znamenitosti ne zaostaja prav veliko za ostalimi slovenskimi statističnimi regijami, in prav te znamenitosti so ena izmed večjih prednosti, s katerimi se regija ponaša in prav tako občina Mozirje. Med naravnimi znamenitostmi so zagotovo najpomembnejše premnoge vzpetine, hribi, vrhovi in kraške jame Mozirskih planin – alpinetum na Golteh. Tako se ponuja mnogo poti primernih za pohodništvo, kar ob ugodnem vremenu na gorske vrhove privabi veliko pohodnikov, izletnikov in ostalih obiskovalcev. V občini se nahaja kar 9 kmetij (Levc, Jesovnik, Rženičnik, Korošec, Brinovec, Benda, Goltnik, Petrin, Oter), ki se ukvarjajo s turistično dejavnostjo in sovpadajo z naravo in njenimi privlačnostmi.

Občina Mozirje ima v okviru Savinjske regija zelo ugodno geografsko lego, saj na severu meji z Avstrijo, na jugu pa s Hrvaško. Tako je regija neposredno povezana z dvema tujima trgoma.

Prednosti občine kot so raznolikost pokrajine, števila naravnih danosti, bližina zdravilišč v savinjski regiji, turistične kmetije, smučišče, Mozirski gaj, kampa z bližino reke, pohodništvo..., dajejo izhodišča da lahko v okviru občine Mozirje razvijemo imidž turistično zanimive in dolgoročno tudi turistično razvite občine, kar bi vplivalo predvsem na konkurenčnost občine.

V občini Mozirje je zaradi lege, podnebja, naravnih danosti in raznolikosti turistične ponudbe možno razvijati turizem skozi celo leto. Poletni čas ponuja turistom nešteto možnosti za počitniški turizem ob rekah, hribih in jezerih. V bližini Mozirja se nahaja turistični kamp, ki ponuja obiskovalcem mnogo možnosti za različne aktivnosti ob reki Savinji, ki je ob svojem zgornjem toku čistejša in je primerna za kopanje, predvsem za tiste, ki si radi privoščijo kopanje v hladni vodi. Kamp je primeren tudi za dnevne obiskovalce, saj jim le-ta ponuja možnost enodnevnih izletov v naravo, piknikov in drugih športnih aktivnosti.

V pomladnih mesecih se z odprtjem Mozirskega gaja odprejo možnosti za oblikovanje in ponudbo dodatnih turističnih proizvodov v bližini Mozirskega gaja, ki bi tako zapolnili že obstoječo turistično ponudbo. Priložnost vidimo predvsem v vključevanju turističnih kmetij, kjer bi se naši gostje namestili in bi tako imeli več časa za ogled naravnih in kulturnih znamenitostih v bližini Mozirja, hkrati pa bi neposredno lahko povečali tudi povprečno dobo bivanja v Mozirski občini. Po mrzlih zimskih dneh, nudi Savinjska regija veliko kolesarskih in peš poti, v čemer vidimo **priložnost za razvoj športno-rekreativnega turizma**, skupaj z že obstoječimi naravnimi in kulturnimi znamenitostmi. Treba je ponujati tudi okolico in ne samo občino Mozirje ter tako zaokrožit svojo ponudbo. Treba se je povezati s turističnimi organizacijami v sosednjih občinah.

Prednost občine je prav tako pozitiven odnos lokalnega prebivalstva do razvoja turizma v občini, saj uspešen razvoj na področju turizma pomeni boljšo razvitost občine, hkrati pa prinaša možnosti za zaposlitev v turistični dejavnosti. Zaradi odobravanja lokalnega prebivalstva se lažje razvijajo različne oblike turizma, kar je v občini Mozirje in širše v Savinjski regiji popolnoma izvedljivo, glede na to koliko različnih značilnosti ima. Ena izmed prednosti je zagotovo bližina mest Celje in Velenje ter z dokončanjem avtoceste tudi Ljubljana

SLABOSTI:

Kljub peštrim in zanimivim naravnim privlačnostim ter kulturno zgodovinskim privlačnostim v občini Mozirje se-te premalo tržijo.

Veliko pomanjkljivost vidimo v neustrezni strokovni izobrazbi kadrov na področju turizma, kar pripisujemo pomanjkanju izobraževalnih programov v občini.

Neustrezno oziroma pomanjkljivo izobražen kader je zelo velika pomanjkljivost občine, saj iz tega posledično izvira neustrezno trženje občine kot turistične destinacije. Premalo se dela na turističnem imidžu regije. Primanjkuje kadrov, ki bi bili visoko motivirani in tako zmožni izvedbe kvalitetnejših storitev. Glede na možnosti, ki jih regija ima za razvoj novih turističnih produktov, se zaenkrat še vedno oklepa starih in preizkušenih produktov, namesto da bi razvila in uvedla nove inovativne turistične produkte.

Posamezni turistični subjekti v občini in občina sama premalo sodelujejo med sabo oziroma na turističnem trgu nastopajo bolj individualno (v okviru promocije in trženja turizma v občini), namesto da bi se predstavljali kot celota – turistična destinacija, saj bi tako bili bolj prepoznavni in zaradi tolikih raznolikosti še bolj zanimivi za obiskovalce.

da bi se dolgoročno obrestovala tudi vlaganja v nove turistične produkte, kadre, inovativne projekte ter obnovo že obstoječih namestitvenih in druge turistične infrastrukture. Pri obnovi že obstoječih namestitvenih objektov imamo v mislih obnovo v tolikšni meri, da bi nekateri hoteli iz nižje kategorije napredovali v višjo kategorijo in bi s tem povišali standard namestitvenih kapacitet v Savinjski regiji.

Turistični zavodi, organizacije in informacijski centri, ki obratujejo na lokalni ravni znotraj Savinjske regije delujejo nekoliko preveč individualno na turističnem trgu. Menimo, da bi tesnejše sodelovanje obrodilo sadove, kar bi pripomoglo k samozavestnejšemu nastopu na turističnem trgu ter dolgoročno izboljšalo prepoznavnost imidža Savinjske regije kot dobro razvite turistične destinacije.

Z analizo zunanjega okolja bomo predstavile priložnosti in nevarnosti občine Mozirje, ki se nanašajo predvsem na konkurenco, agresivnost konkurentov, potencialne konkurente, napovedano rast povpraševanja, sezonska nihanja, vremenske značilnosti ter politično situacijo. Priložnosti se delno nanašajo na predhodno analizirane prednosti občine, nevarnosti pa predvsem na možne zaplete ob uresničevanju priložnosti.

PRILOŽNOSTI

Glede na omenjene prednosti občine (raznolikost pokrajine, števila naravnih danosti, bližina zdravilišč, turistične kmetije, smučišče, Mozirski gaj, 2 kampa z bližino reke, »Mozirske planine«, ipd.) lahko na turističnem trgu razvije imidž turistično zanimive destinacije, s čimer bi se neposredno izboljšala turistična ponudba, saj bi se nenehno nadgrajevala in izpopolnjevala.

V občini je zaradi ugodne lege, podnebja, naravnih danosti in raznolikosti turistične ponudbe možno razvijati turizem skozi celo leto. Poletni čas ponuja turistom nešteto možnosti za počitniški turizem ob reki in v hribih. Kamp Menina in Savinja ponujata obiskovalcem mnogo možnosti za različne aktivnosti ob reki Savinji, ki je ob svojem zgornjem toku čistejša in je primerna za kopanje, predvsem za tiste, ki si radi privoščijo kopanje v hladni vodi. Kampa sta primerna tudi za dnevne obiskovalce, saj jima le-ta ponujata možnost enodnevnih izletov v naravo, piknikov in drugih športnih aktivnosti.

Kot ena izmed najprimernejših oblik razvoja turizma v bodoče v občini Mozirje je zagotovo kampiranje, kar bi narekovalo usmerjati celoten razvoj turizma v občini v to obliko. Tako bi razvili turizem tudi v letnem času in hkrati pridobivali stacionarne goste, ki bi v kraju ostajali dlje časa in v občini potrošili več denarja.

V pomladnih mesecih se z odprtjem Mozirskega gaja odprejo možnosti za oblikovanje in ponudbo dodatnih turističnih proizvodov v bližini Mozirskega gaja, ki bi tako zapolnili že obstoječo turistično ponudbo. Priložnost vidimo predvsem v vključevanju turističnih kmetij, kjer bi se gostje namestili in bi tako imeli več časa za ogled naravnih in kulturnih znamenitostih v bližini Mozirja, hkrati pa bi neposredno lahko povečali tudi povprečno dobo bivanja v Mozirski občini. Po mrzlih zimskih dneh nudi občina kolesarske in peš poti, v čemer vidimo priložnost za razvoj športno-rekreativnega turizma, skupaj z že obstoječimi naravnimi in kulturnimi znamenitostmi.

V zimskih mesecih vidimo priložnost predvsem v zimskih športih. Zaradi bližine zimsko-športnih centrov, turističnih kmetij in termalnih zdravilišč (Topolščica, Dobrna, Laško), lahko potencialnim obiskovalcem ponudimo celovit turistični proizvod. Ponudba turističnih kmetij bi naj sovpadala s ponudbo smučišča. Pri tem imamo v mislih predvsem dopolnjevanje dejavnosti na turističnih kmetijah z aktivnostmi na smučišču in bližnjimi zdravilišči.

Občina ponuja marsikatero možnost za razvoj več različnih vrst turizma. Po našem mnenju bi se tako dalo razvijati športno – rekreacijski turizem, gorski turizem, kulturni turizem, podeželski turizem in mladinski turizem. Ker je toliko raznolikih atrakcij, ki bi se jih dalo združiti v celovite turistične produkte, menimo, da je popolnoma realen cilj, da se v prihodnjih letih razvije stacionaren oziroma počitniški turizem. Ker občina ponuja mnogo možnosti za razvoj športno rekreacijskega turizma, bi v enega izmed programov vključili še kolesarske in pešpoti.

NEVARNOSTI

Ko se osredotočimo na razvoj turizma skozi celo leto, pridemo do še ene nevarnosti. Ta bi se lahko pojavila kot neugodne podnebne razmere, ki bi nam preprečile tak razvoj turizma, kjer ne bi prišlo do sezonskih nihanj. Turistično ponudbo in njen razvoj bi poskusili razširiti skozi celo leto, tako, da sezona ne bi prišla do izraza. Npr. Poleti bi ponujali počitniški turizem ob številnih jezerih, ki se tam nahajajo, pozimi bi se preusmerili predvsem na smučanje in zdravilišča, jeseni in pomladi pa bi prišli na svoj račun pohodništvo, planinarjenje in druge športno rekreativne aktivnosti. Ob uresničevanju tega razvoja pa nam to lahko preprečijo podnebne razmere, saj poletja niso tako topla kot npr. ob obali in se ljudje raje odločajo za počitnice ob morju. Zato bi morali razmišljati v tej smeri in ugotoviti na kakšen način bi lahko privabljali turiste skozi celo leto, saj je občina Mozirje zelo bogata v naravni in kulturni dediščini, ki je zagotovo zelo mamljiva za turiste, le znati je treba to izkoristiti.

Pri razvijanju počitniškega in izletniškega turizma ob reki Savinji obstaja nevarnost, da pride do razvoja množičnega turizma, kar bi ogrozilo naravno okolje in s tem zavrlo trajnostni razvoj turizma. Zaradi tega bi bilo potrebno nenehno nadzorovanje razvoja turizma, saj lahko zaradi nenadzorovanega razvoja pride do trajnega onesnaženja okolja, ki bi pustilo posledice tudi na lokalnem prebivalstvu.

Veliko nevarnost bi predstavljala nerealizacija izboljšanja prenočitvenih kapacitet na Golteh (na smučišču) in neurejenost dostopnosti do smučišča – cestna infrastruktura. Ključen problem lahko predstavljajo tudi okoljevarstveniki, ki lahko prepovejo izvedbo novega produkta (alpinetum na Golteh).

POVZETEK SWOT ANALIZE:

PREDNOSTI

- ugodna geografska lega in ugodno podnebje za razvoj raznovrstnega turizma
- razčlenjen relief in bogate geomorfološke značilnosti (geomorfološka pestrost – gorki svet, predalski svet, osamelni kras, fluvialni relief...)
- čisto, ohranjeno okolje kot osnova za sonaraven razvoj; urejeno okolje (fauna&flora)
- etnografsko bogastvo, legende, zgodbe
- pozitiven trend pri urejanju kraja
- tri že precej uveljavljene turistične atrakcije (Mozirski gaj, Golte, kampiranje) na katerih sloni tudi ostala turistična ponudba
- možnost razvoja turizma skozi celotno sezono (Savinja, Golte, Mozirski gaj)
- dobri začetki razvoja podeželskega turizma (čeprav večji del samoiniciativno; Log pri Mozirju) – že obstoječa infrastruktura na podeželju
- aktivne počitnice v neokrnjeni naravi
- številne ciljne skupine (po motivu)
- deloma vzpostavljene kolesarske in sprehajalne poti (E6-evropska pešpot) po planinah pa planinske poti
- bližina drugih turističnih destinacij (Logarska dolina) in večjih mest
- gospodarska struktura ni obremenjena s staro energetsko in surovinsko zahtevno industrijo
- precej proste delovne sile, ki bi se lahko doučila ali prekvalificirala za delo v turizmu
- aktivno sodelovanje občine v oblikovanju Mozirja kot turistične destinacije
- številne že uveljavljene prireditve (Mozirski gaj, Pust Mozirski, Ovčarski praznik, Od lipe do prangerja, Lenartov sejem, »Veseli December«...)
- povezava in aktivno sodelovanje v SA-ŠA regiji in s tem izdelovanje atraktivnih turističnih programov, uvrstitev v zaokroženo turistično območje »Od Rinke do Sotle«
- opravljen projekt CRPOV za območje Mozirja, ki opredeljuje vlogo in pomen vasi in predstavlja sistematično opredeljene informacije, ki jih lahko zato enostavneje in bolj učinkovito vključimo v oblikovanje turistične ponudbe celotne destinacije
- postavljene in enotno oblikovane informacijske table

PRILOŽNOSTI

- možnost razvoja imidža turistično zanimive destinacije (zaradi raznolikosti in raznovrstnosti pokrajnotvornih elementov)
- možnost razvoja raznovrstnega turizma (podeželski, aktivni, doživljajski, adrenalinski, rekreacijski, klimatsko zdraviliški turizem...)
- možnost razvoja eko-turizma (pilotni projekt eko vas – možnost povezave z RITS-em Celje)
- nove turistične povezave s ostalimi občinami v Zgornji Savinjski dolini, celotno Savinjsko statistično regijo in sosednjo Avstrijo (Primer projekta od Rinke do Sotle)
- možnost kompleksnega razvoja turizma skozi celotno sezono
- razvoj tržne (blagovne) znamke destinacije
- aktivno lobiranje na nacionalnem nivoju pri sprejemanju strateških in tržnih odločitev
- pridobivanje razvojnih finančnih sredstev iz EU
- delna preobrazba izletniškega v stacionarni turizem
- vzpostavitev in razvoj tematskih poti in ponudbe na temelju legend, zgodb, apliciranje zgodb v tujih jezikih in njihova uporaba pri razvoju spominkov in izdelkov, značilnih za destinacijo Mozirje

- možnost oblikovanja pestrih in aktivnih turističnih programov za različno zahtevne kupce in različne starostne skupine
- motiviranje brezposelnih za iskanje novih zaposlitvenih priložnosti na podlagi ugotovljenih razvojnih možnosti v turizmu
- aktivno povezovanje turističnih ponudnikov ter javnega in civilnega sektorja
- možnost za nove podjetniške ideje v povezanih dejavnostih s turizmom (Npr.: Elkrój bi šival atraktivno kolekcijo primerno za prodajo izbrani ciljni skupini turistov)
- možnosti za aktivnosti v naravi in celostni razvoj segmentirane ponudbe destinacije (aktivna vključitev in smernice razvoja okoliških krajev – s časoma v turistični razvoj vključiti tudi obrobne manjše vasi)
- vzpostavitev sistema za vzpodbujanje usposobljenih, izobraženih in zadovoljnih kadrov v turistični dejavnosti
- vzpostavitev organizacije za razvoj in trženje turistične ponudbe (Zavod za Turizem)
- intenzivni tržni nastop na slovenskem in tujih trgih
- vzpostavitev vzajemne odgovornosti za sodelovanje v turistični dejavnosti z vzpostavitvijo sistema neobvezne »članarine« oz. s finančnih vložkov za turistične ponudnike tako primarne kot sekundarne (podporne – trgovine, ostale storitve...). Oziroma odvajanje provizije posredniku za posredovane nočitve, prihode gostov.
- Ustanovitev Zavoda za turizem
- vključitev odločitev razvoja turizma v prostorski plan občine, ki je v postopku priprave in s tem možnost za opredelitev naselitvenih predelov ter zelenih con in ostalih prostorskih rešitev. Skladen prostorski razvoj z opredelitvijo razvoja turizma v destinaciji. Z določitvijo stanovanjskih con, bi se lahko v določenih predelih oblikovali pogoji za izgradnjo in nakup stanovanjskih enot, ki bi bile cenovno ustrezne tudi za mlade družine in zaposlenim, ki se bodo v Mozirje preselili zaradi novih delovnih mest v turizmu (dolgoročni plan)
- možnost izkoristka termalne vode in razvoja zdraviliškega turizma

SLABOSTI

- preskromna razpoznavnost destinacije oziroma pomanjkanje uveljavljene(nih) blagovne(nih) znamk(e) mozirskega turizma
- ni opredeljen glavni organizator celotne turistične ponudbe (Zavod za Turizem)
- nedorečenost vloge občine in nedefiniranje oziroma nejasno definiranje organizacijskih vlog in odgovornosti
- slabo sodelovanje med ključnimi nosilci turistične ponudbe, individualen nastop posameznih atrakcij na turističnem trgu
- pomanjkanje specifičnih znanj, informacij, pomanjkanje stimulacij in nezmožnost prilagajanja sodobnim turističnim trendom
- pomanjkanje pravih idej, kapitala in usposobljenost kadrov, kar ima za posledico slabo trženje obstoječe turistične ponudbe
- pasivnost ljudi pri realizaciji možnih ponudb in razvoja idej
- odseljevanje ljudi (mladih, izobraženih) ter negativno dojetanje turizma in gostinstva (napor in zahtevnost dela v sezonah) – splošen trend
- premalo vlaganja v turistične produkte, kadre, inovativne projekte ter obnovo obstoječih turističnih kapacitet (Golte)
- preskromno vzpodbujanje mlajših za pozitivno dojetanje turizma kot načina življenja, ki lahko prinaša dobre materialne pogoje (dopolnilni krožki v osnovnih šolah, tekmovanja, delavnice...)
- zaostajanje za sodobnimi standardi kvalitete osnovnih turističnih storitev (kategorizacija, slaba gostinska ponudba)
- pomanjkanje kvalitetnih nastanitvenih kapacitet in slab izkoristek obstoječih (slabo enotno trženje)

- premalo zanimanja za vlaganje kapitala v turizem
- nepovezanost vasi (obrobnih destinacij) in občutek odrinjenosti in manjvrednosti
- pomanjkanje vizije gospodarskih subjektov
- premalo možnosti za rekreacijo v zaprtih prostorih – premalo tovrstne ustrezne športne infrastrukture (športne dvorane)
- ni avtohtonega spominka
- slabo znanje tujih jezikov
- pomanjkljivo obveščanje lokalnega prebivalstva o turizmu
- zaradi nedorečenosti razvojnih usmeritev in prioritet ter vsebine destinacijske ponudbe ni zainteresiranih investitorjev za nove objekte
- strah in nezaupanja v ljudeh, tradicionalna stara miselnost (če ni hitrega in velikega zaslužka se ne spleča)
- zahteve za financiranje »brez sodelovanja« (bi imel-a ne dal)
- obstoječe tržno pozicioniranje kot poceni destinacija v primerjavi z drugimi destinacijami tako v Sloveniji kot v tujini
- neenakomeren razvoj destinacije (skoncentriranost na smo dve turistični atrakciji – ponudbo je potrebno razširit na celotno občino)
- ni povezovanja različnih elementov komplementarne ponudbe (npr. domača obrt- ni programa, ki bi povezoval celotno ponudbo)
- kraj premalo živi v duhu turizma
- urejenost in podoba kraja (destinacije) kot celote z vsemi elementi ni na zadovoljivi ravni (neobnovljene hiše, pomanjkanje pločnikov, zasaditve rož....)
- pomanjkanje informacij za izletnike in turiste (neprimerna obstoječa lokacija TIC Mozirje)
- prostorske (ne)zmožnosti razvoja, ki izhajajo iz izredno togega sistema prostorskega razvoja planiranja v državi, zaradi česar investiranje v objekte traja tudi nekaj let (zakonski predpisi)

OVIRE, NEVARNOSTI

- prepočasen odziv na dogajanje na trgu v različnih organizacijskih oblikah
- pasivnost: »nihče ne bo delal namesto nas«
- nevlaganje ali preskromno investiranje v kadre ob povečanih investicijah v infrastrukturo in pomanjkanje ustreznih kadrov za nove zaposlitve v turistični dejavnosti
- pomanjkanje finančnih virov za investiranje v turizem; na državnih razpisih uspevajo le velika že uveljavljena podjetja. Majhnim investitorjem, ki pa s svojo ponudbo močno popestrijo programe, največkrat ostanejo le dragi bančni krediti
- nenaklonjenost razvoju manjših podjetnikov (družinskih hotelov, penzionov...) s strani finančnih institucij
- premajhne finančne vzpodbude za naložbe v turistično dejavnost – premalo namensko usmerjenih sredstev
- daljše sezonske spremembe vremena (»Zelene zime«, ...)
- intenzivnejši razvoj ponudnikov v vzhodni in južni Evropi (vse ugodnejši aranžmaji in letalske karte za tujino)
- prevelika obremenitev okolja zaradi (pre)intenzivnega razvoja turizma (nevarnost razvoja množičnega turizma)
- nerealizacija izboljšanja prenočitvenih kapacitet in neurejenost dostopnosti do smučišča
- zaraščanje pokrajine, zaradi opustitve kmetijske dejavnosti

POVZETEK CELOTNE ANALIZE

Pri analizi turističnega stanja smo naleteli na velik problem, in sicer ima občina zelo malo konkretnih podatkov o zmogljivosti prenočitvenih kapacitet, njihovi kategorizaciji, prihodih turistov in nočitvah, dolžini bivanja turistov. Prav tako nima podatkov o strukturi gostov po državah, spolu...

Nujno je, da občina organizira pregleden način zbiranja podatkov in vodenja statistike, saj je le to izhodišče za planiranje turizma v prihodnje. Zagotovo si podobno statistiko posamezni turistični sektorji že vodijo, toda občina je tista, ki bi morala organizirati učinkovit način vodenja statistike za celotno občino Mozirje.

Smiselno je, da občina nekoliko poveča investicije na področju turizma, saj bi se tako dolgoročno obrestovala tudi vlaganja v nove turistične produkte, kadre, inovativne projekte ter obnovo že obstoječih namestitvenih in druge turistične infrastrukture. Pri obnovi že obstoječih namestitvenih objektov imamo v mislih obnovo v tolikšni meri, da bi nekatere nastanitvene kapacitete napredovale iz nižje kategorije v višjo kategorijo in bi s tem povišali standard obstoječih namestitvenih kapacitet, ki pa imajo trenutno zelo nizko raven kategorizacije (cca od 2-3). Vsi ponudniki nočitvenih kapacitet niti nimajo urejenih kategorizacij, kar prav gotovo ne vpliva pozitivno na razvoj turizma.

Turistični zavodi, organizacije, informacijski centri, društva in občina sama, ki delujejo v občini delujejo nekoliko preveč individualno. Tesnejše sodelovanje bi pripomoglo k organiziranemu in dolgoročno planiranemu razvoju turizma v občini ter nadalje k skupnemu, enotnemu trženju turistične destinacije.

Glede na omenjene prednosti občine (raznolikost pokrajine, števila naravnih danosti, bližina zdravilišč, turistične kmetije, smučišče, Mozirski gaj, kamp z bližino reke, »Mozirske planine«, ipd.) lahko na turističnem trgu razvije imidž turistično zanimive destinacije, s čimer bi se neposredno izboljšala turistična ponudba, saj bi se nenehno nadgrajevala in izpopolnjevala. Vendar pa ugotavljamo, da je turistična ponudba je v vseh letnih časih enaka.

Občina Mozirje ima glede na svoje naravne danosti in ohranjeno naravno okolje, dobro osnovo za vzpostavitev in oblikovanje specializirane turistične ponudbe skladne z naravnim okoljem. Geografske značilnosti občine, njene naravne danosti oziroma dediščina, ter ohranjena kulturna dediščina so prednosti ob katerih je sonaraven trajnostni razvoj turizma prihodnost in izziv občine. Ena izmed glavnih prednosti občine pa predstavlja že izoblikovana izjemno pestra in raznolika turistična ponudba, ki pa jo je potrebno izboljšati in dopolniti.

V občini nenehno opravljajo evidentiranje zelenih posegov v prostoru, kar je nujno za izvajanje celovitega dolgoročnega prostorskega plana občine Mozirje. V občini poudarjajo, da evidentiranje zelenih posegov v prostor kaže močno željo po razpršenih individualni stanovanjski gradnji. Zato so v razvojne načrte občine za naslednjih 5 do 10 let uvrstili:

- ureditev poslovno - stanovanjske cone Področnik,
- adaptacija in dograditev OŠ Mozirje,
- ponovna oživitev RTC Golte,
- nadaljnja izgradnja cestne in komunalne infrastrukture,

- komunalno opremljanje zemljišč,
- izgradnja obrtnih con,
- gradnje odvajanje in čiščenje odpadnih voda.

Istočasno mora občina izvajati celovit dolgoročni plan prostorskega plana občine Mozirje, v kolikor želi izpolnjevati trajnostni razvoj turizma v občini Mozirje.

Pomanjkljivost, ki jo opažamo je pomanjkljiva, neprofesionalna in neenotna funkcija trženja občine Mozirje. Potrebno bi bilo opredeliti kdo bo prevzel to funkcijo in nujno je da bo organ, ki bo izvajal to funkcijo, sodeloval z razvojnimi agencijami, da bomo ponudbo prilagajali željam in potrebam turistov.

Samo območje občine je urejeno (enoten sistem označevanja tabel); označena so naselja, kmetije, kulturni spomeniki in druge zanimivosti; domačije in turistični objekti so skrbno vzdrževani in okrašeni z rožami. Do domačij in tudi večine turističnih objektov vodijo urejene prometne poti.

Eden izmed vzrokov za slabo zasedenost prenočitvenih kapacitet je zagotovo pomanjkanje motiva za prihod gostov in preslaba informiranost o ponudbi. Pomanjkanje kvalitetnih predstavitvenih materialov o občini in njeni celoviti ponudbi (ločeno hotelska prenočišča, kmečki turizmi, gostišča, naravne vrednote, kulturne znamenitosti ...)

Z razvojem turizma v občini, bi se odpirala nova prosta delovna mesta, kar bi posledično vzpodbudilo krajanje občine Mozirje, da se ne bi odseljevali. Posledično bi se dvigoval standard občine in pričakovati je višji naravni prirast.

III. STRATEŠKI CILJI

Strateški cilji so konkretne opredelitve prihodnjega razvoja turizma v občini Mozirje. Sestavljajo jih kvalitativni in kvantitativni cilji. Na podlagi pridobljenih podatkov analize okolja v občini Mozirje, si bomo zastavili realne kvantitativne cilje za leto 2006, medtem, ko smo kvantitativne cilje zastavili za obdobje 2005 – 2007.

TEMELJNI KVALITATIVNI CILJI (Skrb za uresničevanje teh ciljev bo v osnovi prevzela občina Mozirje in novoustanovljeni Zavod za turizem v Mozirju, do ustanovitve zavoda pa TIC Mozirje. V podizvajalni fazi pa smo navedli predlog izvrševalcev kvalitativnih ciljev):

- Dati večji pomen na znanje in izboljšati izobrazbeno strukturo zaposlenih na vseh področjih in ravneh razvoja turizma v občini (OŠ Mozirje, OŠ Rečica ob Savinji, TD Mozirje in Rečica ob Savinji, Zavod za zaposlovanje Mozirje)
- Povečati kakovost naravnih vrednot in kulturne dediščine (TD Mozirje, TD Rečica ob Savinji, Ekološko hortikulturno društvo »Mozirski Gaj«, Kulturno društvo »Rovtar« nad Šmihelom, KD Nagelj, Etnografsko društvo Mlajevci, društvo »Pust Mozirski«, Kulturno društvo Mozirje, Osrednja knjižnica Mozirje)
- Povečati pestrost in kakovost ponudbe turističnih kmetij z raznovrstno dodatno ponudbo izdelkov domače obrti in ekološko pridelanih in predelanih živil (Kmetijska zadruga Mozirje, Kmetijsko svetovalna služba, Savinjsko-Šaleška območna razvojna agencija Mozirje)

- Povečati in izboljšati splošno kakovost in konkurenčnost turistične ponudbe v občini (TD Mozirje in Rečica ob Savinji, vsi turistični ponudniki v občini)
- Med sabo povezati manjše turistične proizvode, ki bi jih tržili kot enoten turistični produkt (Zavod za turizem, TD Mozirje, TD Rečica ob Savinji, Območna obrtna zbornica Mozirje)
- Ohranjanje varovana naravna območja in težnja po ekoturizmu (Zavod za turizem, TD Mozirje, TD Rečica ob Savinji, Ekološko hortikulturno društvo »Mozirski Gaj«, Kulturno društvo »Rovtar« nad Šmihelom, Etnografsko društvo Mlajevci, Območna obrtna zbornica Mozirje)
- Povečati prepoznavnost občine kot atraktivne in zanimive turistične destinacije s pestrimi doživetji in raznovrstnimi oblikami turistične ponudbe v sklopu raznolike pokrajine (vsi turistični ponudniki v občini, Zavod za turizem, TIC Mozirje, TIC Rečica ob Savinji, TD Mozirje, TD Rečica ob Savinji)
- Izboljšati promocijske materiale in s tem promocijo občine (Zavod za turizem, TIC Mozirje, TIC Rečica ob Savinji, vsi turistični ponudniki v občini)
- Izboljšati ponudbo obstoječih posteljnih kapacitet (vsi turistični ponudniki v občini, SAŠA-ORA, Območna obrtna zbornica Mozirje)
- Povezovanje turizma celotne Zgornjo Savinjske doline (Zavod za turizem, TIC Mozirje, TIC Rečica ob Savinji, TD Mozirje, TD Rečica ob Savinji)
- Vzdrževanje in poglobljeno meddržavno sodelovanje (Mozirje – Novi Vinodolski; Hrvaška, Mozirje – Dobrla vas v Eberndorfu; Avstrija).

TEMELJNI KVANTITATIVNI CILJI:

Voditi statistiko obiska turistov v občini Mozirje – Primeren in učinkovit način zbiranja mora določiti občinski svet, zbiranje podatkov mora voditi bodoče ustanovljen Zavod za turizem, do ustanovitve pa TIC Mozirje.

- Povečati kakovostnejša ležišča hotelskih in drugih prenočitvenih kapacitet (Golte, Planinska koča, Gostišča, Apartmaji, Kampi...). (Dolgoročni plan – po zmožnostih do leta 2007. S pomočjo prijav na razpise, subvencij s sodelovanjem SAŠA-ORA, Zavod za turizem, TIC Mozirje, TIC Rečica ob Savinji, TD Mozirje, TD Rečica ob Savinji, Območna obrtna zbornica Mozirje, Kmetijsko svetovalna služba Mozirje, Kmetijska zadruga Mozirje).
- Povečati povprečno število nočitev. Ocenjujemo, da bo konec leta 2005 skupno realiziranih nočitev v občini Mozirje cca. 10000. Po podatkih občine Mozirje je bilo skupno realiziranih nočitev konec septembra 2005 8978 nočitev, od tega 2145 domačih nočitev in 6833 tujih nočitev. Predlagan plan števila nočitev v prihodnje je 31 549 nočitev – primerjalni izračun na strani 35. (Zavod za turizem, TIC Mozirje, TIC Rečica ob Savinji, TD Mozirje, TD Rečica ob Savinji, vsi turistični ponudniki v občini).
- Povečati povprečno zasedenost prenočitvenih kapacitet. Okvirna povprečna zasedenost kapacitet konec leta 2005 bi naj znašala 4%. Planirana povprečna zasedenost kapacitet v prihodnje je 7.4 % - primerjalni izračun na strani 35. (Zavod za turizem, TIC Mozirje, TIC Rečica ob Savinji, TD Mozirje, TD Rečica ob Savinji, turistični ponudniki v občini).

- Povečati povprečno dobo bivanja vseh turistov (vzpodbujanje stacionarnega turizma) (Iz 2.5 dni na 2.8). (Zavod za turizem, TIC Mozirje, TIC Rečica ob Savinji, TD Mozirje, TD Rečica ob Savinji, posamezni turistični ponudniki v občini)
- Povečati število turističnih kmetij (S pomočjo prijav na razpise, subvencij s sodelovanjem SAŠA-ORA, Zavod za turizem, TIC Mozirje, TIC Rečica ob Savinji, TD Mozirje, TD Rečica ob Savinji, Območna obrtna zbornica Mozirje, Kmetijsko svetovalna služba Mozirje, Kmetijska zadruga Mozirje)
- Povečati letni turistični promet v sorazmerju z ustvarjenimi nočitvami
- Povečati potrošnjo turistov v občini v sorazmerju z ustvarjenimi nočitvami

Glavnina problema pri opredelitvi kvantitativnih ciljev je v tem, da občina nima natančnih podatkov o številu nočitev, številu gostov, dolžini bivanja, potrošnji...kar pa je osnova za postavitev realnih kvantitativnih ciljev. V prvi fazi mora občina organizirati natančen način zbiranja (voditi statistiko) turističnih prihodov in prenočitev.

Na podlagi predhodno naštetih podatkov, bomo lahko postavili realne in merljive kvantitativne cilje za celotno občino Mozirje. Hkrati pa morajo biti ti cilji postavljeni tako, da ne bodo vzpodbujali množičnega turizma, temveč omogočali kakovosten in uravnotežen razvoj turistične ponudbe.

OPREDELITEV PLANA POVPREČNEGA ŠTEVILA NOČITEV, KOT ENEGA IZMED TEMELJNIH KVANTITATIVNIH CILJEV

Pripravili smo možen plan zasedenosti ležišč in števila nočitev v prihodnje. Izhajali smo iz predpostavke, da bo konec leta 2005 realiziranih 10 000 nočitev in, da skupno razpolagamo s 1185 ležišči (od tega 280 kampirnih mest, na vsako kampirno mesto se računa 3 osebe, kar znaša 840 ležišč in 345 ležišč v ostalih nastanitvenih kapacitetah) v občini Mozirje. Preračunana povprečna zasedenost ležišč v občini naj bi konec leta 2005 znašala 2.3 % (ob upoštevanju 1185 ležišč).

Okvirni izračun zasedenosti ležišč v kampih :

Dnevno razpolagamo z 840 ležišči v kampih. V povprečju računamo, da bi bila zasedenost kampov naslednja:

Mesec	Junij	Julij	Avgust	September
% zasedenosti ležišč	10	30	40	10
Št. Nočitev	2520	7560	10 080	2520

Po teh izračunih bi bilo v kampih v štirih mesecih sezone (nesezono nismo navajali) ustvarjeno 22 680 nočitev, kar bi predstavljalo 22,5 % zasedenost ležišč.

Okvirni izračun zasedenosti ležišč na Golteh :

Dnevno razpolagamo z 42 ležišči. V povprečju računamo, da bi bila zasedenost ležišč v hotelu na Golteh naslednja:

Mesec	December	Januar	Februar	Marec	April
% zasedenosti ležišč	60	60	50	50	40
Št. Nočitev	756	756	630	630	504

Po teh izračunih bi bilo na Golteh v petih mesecih ustvarjeno 3276 nočitev (upoštevali smo zgolj zimsko sezono), kar bi predstavljalo 52 % zasedenost ležišč.

Okvirni izračun za nočitve v hotelu Benda:

Dnevno razpolagamo z 87 ležišči. V povprečju računamo, da bi bila zasedenost ležišč v hotelu Benda naslednja:

Mesec	December	Januar	Februar
% zasedenosti ležišč	40	40	30
Št. Nočitev	1044	1044	783

Po teh izračunih bi bilo v hotelu Banda v treh mesecih (upoštevali smo zgolj 3 mesece sezone) ustvarjeno 2871 nočitev, kar bi predstavljalo 36 % zasedenost.

Okvirni izračun zasedenosti ležišč v ostalih prenočitvenih kapacitetah:

Dnevno razpolagamo z 216 ležišči. V povprečju računamo, da bi bila zasedenost ležišč v ostalih nastanitvenih kapacitetah naslednja:

Mesec	December	Januar	Februar	Marec	April	Maj
% zasedenosti ležišč	6	10	10	6	5	5
Št. Nočitev	389	648	648	389	324	324

Po teh izračunih bi bilo v ostalih prenočitvenih kapacitetah upoštevajoč le pol letno sezono ustvarjeno 2722 nočitev, kar bi predstavljalo 7 % zasedenost.

Po teh izračunih bi lahko bilo skupno realiziranih minimalno 31 549 nočitev, zasedenost ležišč pa bi znašala 7,4 %.

Izračun je izdelan zgolj za primerjavo in lastno presojo o zmožnostih prenočitev v občini Mozirje v prihodnje. Po naših ocenah, bi lahko bil procent zasedenosti ležišč bistveno višji, oziroma planirano število nočitev cca. 42 000.

IV. RAZVOJNA USMERITEV TURIZMA V OBČINI MOZIRJE

ZNAČILNOSTI IN TRENDI SODOBNEGA TURIZMA

Evropa je na poti k družbi »kakovosti življenja«, katere najpomembnejše osnove so zdravje v holističnem smislu (fizično, čustveno in družbeno) ter zagotovo ohranitve sposobnosti uživanja življenja. Generalno gre pričakovati trend rasti tega motiva potovanja v skladu z naraščajočo skrbjo za zdravje in pravočasnim preprečevanjem boleznih slehernega posameznika. Ljudje vse večjo pozornost namenjajo zdravemu naravnemu okolju, zdravi prehrani in sprostitvi po stresu vsakdanjika. Rečeno drugače: vse več ljudi skrbi za boljšo kvaliteto življenja. Gosti si želijo polnovredno in biološko pridelano hrano, preizkusiti želijo drugačen, bolj zdrav način življenja kot ga živijo vsakodnevno.

Naraščanje zavesti o zdravju bo pomembno vplivalo na izbiro destinacije. Pričakujemo lahko, da se bo povečalo povpraševanje po aktivnih počitnicah v prijetnem okolju in wellness programih.

Današnji način življenja spodbuja več krajših oddihov in sprostitiv, kar povečuje potrebo po dodatnih cenejših produktih, po sprostitvenih produktih in povpraševanje po več krajših potovanjih, kar pomeni za slovenski turizem velik potencial

Starejši ljudje bodo postali vse bolj pomembna ciljna skupina; imajo več prostega časa, finančnih sredstev in so kritični in aktivni potrošniki. Povečanje deleža starejših ljudi bo povzročilo večje povpraševanje po kvalitetnih, primernih in varnih ponudbah, po enostavnih prevozih, po sproščujočih aktivnostih, po produktih za eno osebo, v zunaj sezonskih mesecih in s poudarkom na udobju. Ti gosti visoko cenijo dobro strežbo, individualni pristop, prijaznost in osebni stik. Izmed prostočasnih aktivnosti najbolj cenijo razne družabne igre, televizor pa ne sme manjkati v nobeni sobi.

Naraščanje možnosti uporabe nizko cenovnih letalskih povezav (in hitrih vlakov) bo vplivala na klasične potovalne poti. Cestni promet se bo (v Sloveniji), kljub dograditvi pomembnejših avtocestnih odsekov, soočal s problemi preobremenjenosti. Prednost bodo imele lahko dostopne destinacije, primerne za kratka potovanja. Povečanje možnosti direktnih letalskih povezav (in tudi železniških povezav) bo spodbudilo povpraševanje po mednarodnih kratkih potovanjih v mesta in mestne regije na račun potovanj na podeželje.

Razvoj informacijske in komunikacijske tehnologije vpliva na pridobivanje informacij in načine rezerviranja. Uporaba interneta za iskanje informacij, rezervacijo in nakup turističnih proizvodov in storitev je vse večja, kar potrjujejo tudi statistike uradnega slovenskega turističnega portala. Pričakuje se, da se bo z internetom spremenila tudi vloga STO, hkrati pa internet omogoča nov način e-trženja.

V zadnjem desetletju je prišlo do naraščanja zavesti o pomenu ohranjanja naravnega okolja. Ekološko osveščen gost pričakuje svojevrstna t.i. "mehka" doživetja narave, ki ga odvrta od vsakdanjih skrbi in tegob in nudijo nekaj, o čemer lahko doma pripovedujejo. Tovrstne goste zanimajo doma pridelani produkti (hrana, pijača, domača obrt, umetnost) in tudi tovrstno zanimanje pri ljudeh narašča. Vse več gostov si želi spoznavati kulturo, življenjske navade v kraju in pokrajini počitnikovanja. Vse več gostov "prinaša od doma" ekološke navade in pričakujejo podobno ravnanje tudi od "gostiteljev" (turistična podjetja, turistične kmetije, kraj).

Kakovost do najmanjše podrobnosti je in bo v prihodnjih letih se bolj ključ za uspeh. Pri tem ne mislimo samo na kakovost produkta gledano v smislu infrastrukture (t.i. turistični hardware), temveč predvsem kakovost storitve, t.j. sprejem gosta, informiranost, animiranje, stiki z gosti, "negovanje gostov", ipd. (turistični software). Pričakovanja v smislu kakovosti rastejo na vseh delih ponudbe: namestitvev, strežba, infrastruktura za prosti čas in animacijska ponudba, vzdušje domačnosti, ipd.

S spreminjanjem družbenega vedenja in potrošniških navad postaja vse pomembnejša želja po intenzivnem življenju in novih doživetjih. Danes ljudje bolj kot kdajkoli doslej iščejo fascinacijo, srečo in pozitivne občutke (ki jih ponavadi najdejo na dogodkih in raznih zanimivih krajih).

Z naraščanjem povprečne stopnje izobrazbe se bo povečalo zanimanje za umetnost, kulturo, zgodovino, izobraževanje in duhovnost. S tem se bo povečalo povpraševanje po specializiranih produktih, ki bodo vključevali elemente umetnosti, kulture, zgodovine ali samostojno organizirane vsebine potovanj.

Močno narašča povpraševanje po ponudbi kolesarjenja, pohodništva, vodnih športov, jahanja, in nadaljevanje močnega povpraševanja za golf (velika golf igrišča, golf hoteli).

Povpraševanje po alpskem smučanju je doseglo določeno stopnjo zrelosti. Nove tehnike, kot so karving, deskanje, so zaustavile vidne trende padanja. Konkurenca med smučarskimi središči se je v zadnjih letih zelo zaostрила – majhna središča so ostala v ozadju.

Glavni elementi za v prihodnost usmerjene športne vasi (iz vidika gosta) so:

absolutno zagotovilo snega (nadmorska višina!);

privlačnost smučarskega centra (kakovost žičnic, površina smučišč, raznolikost, dodatna ponudba);

velike smučarske regije ali povezane smučarske regije;

področja ali vasi z omejeno ponudbo nizke kakovosti imajo manj priložnosti za uspeh na trgu;

dodatna ponudba na smučarskem področju (drugi zimski športi, aktivnosti v pokritih prostorih);

infrastruktura za zabavo.

Ključni trendi 2005:

- Medtem ko je nekaterih trgih še vedno opaziti skrb za varnost, pa so ljudje vedno bolj navajeni, da živijo v nevarnem svetu.
- Trend krajših in pogostejših potovanj se nadaljuje, vendar pa spet narašča tudi povpraševanje po daljših potovanjih.
- Takšno naraščanje povpraševanja po nizkocenovnih letalskih prevoznikih je bilo nepričakovano in kot kaže bo še naraščalo saj ljudje iščejo "good value".
- Turisti tudi vedno bolj iščejo doživetja – rajši izberejo določeno aktivnost, kot specifično destinacijo. To pomeni, da morajo biti destinacije kreativnejše pri marketingu in promociji.
- Povpraševanje po avtentičnih izkušnjah, vključujoč lokalno kulturo in bližino narave, konstantno narašča, še posebej med starejšimi. Narašča tudi povpraševanje po wellness-u in izobraževalnih programih, ki omogočajo turistom, da se tudi na oddihu kaj naučijo.
- Potrošniki so vedno manj zvesti ponudnikom in so vedno bolj nepredvidljivi.

- Zmagovalci v prihodnosti bodo destinacije in ponudniki, ki bo razvili uporabniku prijazno spletno stran, ki bo omogočala direktne rezervacije in dinamično kombiniranje proizvodov.

Turistična dejavnost na kmetijah, oživljanje gospodarskega in kulturnega izročila (sejmi, domača obrt, običaji) in drugi programi in prireditve (Mozirski gaj, »Pivo in cvetje«, Flosarski bal, festivali in poletne prireditve) postajajo pomembna sestavina regijskega turizma.

Da bi preprečili tisti del negativnih učinkov na lokalno kulturno in naravno okolje, ki jih povzroča turizem in ohranili pozitivne učinke, ki ga ima turizem za lokalno prebivalstvo in za turiste, se v svetu poudarja trajnostni razvoj turizma. V najširšem smislu trajnostni razvoj pomeni, da skrbimo za nenehni razvoj tako, da poskušamo svoje potrebe danes zadovoljiti oz. razviti v tisto smer, ki ne bo škodila naslednjim generacijam oz. ne bo degradirala naravnega in kulturnega okolja. Trajnostni razvoj se nanaša na ohranjanje kulturne dediščine, varovanje naravnega okolja in socialnih odnosov, pri čemer je bistveno, da se dviga raven kakovosti življenja v celotnem okolju kar mora zagotavljati tudi dolgoročno ekonomsko blagostanje domačega prebivalstva in dobro počutje gostov oz. turistov.

Tako se v turizmu pojavlja vse več različic eko turizma in vedenjskih vzorcev turistov, ki so vse bolj ekološko ozaveščeni in se identificirajo pod sloganom »nazaj k naravi«. Turizem na podeželju je izrazito značilen za Evropo, vendar je navzoč tudi v ZDA in Latinski Ameriki. Manj značilen je za Azijo in Afriko. Trendi na strani turističnih ponudnikov na podeželju kažejo, da nekdanje turistične kmetije z zgolj osnovno ponudbo: lepo naravo, domačo hrano in pijačo, nadgrajujejo svojo ponudbo z dodatnimi programi kot so wellness, animacijami za otroke, bazeni, športnimi igrišči ipd. Sodelujejo tudi s komplementarno ponudbo v okolju (smučišči, kulturno bogatimi urbani središči), tako da svojim gostom nudijo zaokroženo in strnjeno celoto turističnih storitev, doživetja in sprostitev.

Vir: Ministrstvo za gospodarstvo, Direktorat za turizem; 2005

Ključne usmeritve, priporočila in aktivnosti Svetovne turistične organizacije (WTO) vezane na spodbujanje razvoja trajnostnega turizma so v letu 2005 vezane na sledeča področja:

- Oblikovana je nova definicija sonaravnega/trajnostnega turizma, ki je širši pojem od t.i. ekoturizma, ki se še vedno smatra kot eden izmed ključnih orodij/instrumentov uveljavljanja trajnostnega turizma
- WTO je lansirala iniciativni program sprogram spodbujanja destinacijskega partnerstva pri izgrajevanju destinacijskih supply and management chain (oskrbnih in upravljalških verig), ki so ključne pri oblikovanju destinacijske konkurenčnosti.
- Kot rezultat regionalne konference o sonaravnem certificiranju turistične ponudbe v Evropi izhaja pobuda in priporočilo WTO, da Vlade držav članic čimprej pristopijo k oblikovanju in uveljavitvi nacionalnih certifikacijskih sistemov kakovosti ponudbe z njegovo nadgradnjo – sonaravnim/ekoturističnim certifikacijskim sistemom. Certifikacijski sistem sonaravnega turizma je v bistvu zbir in sinergija vseh razvojnih politik, strategij in ciljev, ko so vezani na turizem skozi oblikovanje skupnih standardov, ki enokovredno upoštevajo tako okoljsko-regionalno, kulturno-tradicionalno, gospodarsko in socialno komponento.

Predlagamo, da je potrebno pri oblikovanju turistične destinacije »občina Mozirje«, izhajati iz zgoraj navedenih ključnih usmeritev, da bomo izpolnjevali zahteve Ministrstva za gospodarstvo ter si s tem v nadaljevanju omogočali sodelovanje tudi s Svetovno turistično organizacijo.

Turizem je zaradi svoje poslovne širine, velika priložnost za gospodarski razvoj podeželja. Zadnja leta se je v Sloveniji večinoma razvijal množični turizem, medtem ko se danes vse bolj opredeljuje »ekoturizem«. Temelji na namestitvi in ostali turistični ponudbi v ohranjenem naravnem okolju. V občini Mozirje vidimo priložnost za razvoj turizma v tej smeri, saj le ta temelji na vrednotah kot so: neokrnjeno naravno okolje, alternativni viri energije, ekološka gradnja in opremljanje objektov, eko kmetijstvo. Trenutno v Savinjski regiji obstajajo trije ekoturistični centri: Logarska dolina, Dvorec Trebnik in Podsreda. Med sabo se razlikujejo, tako glede naravnih pogojev kot tradicije, saj delujejo v različnih okoljih Savinjske regije in so se skozi zgodovino razvijali vsak na svoj način. Vendar je vsem skupno to, da razvoj turizma gradijo na ekoloških osnovah in so v območju, kjer delujejo, nosilci novih zamisli in stičišče povezav narave, kultur, tradicije in ekoturizma.

Savinjska regija ima glede na svoje naravne danosti in ohranjeno naravno okolje, ki ga ni prizadel masovni turizem, dobro osnovo za vzpostavitev in oblikovanje specializirane turistične ponudbe skladne z naravnim okoljem. Geografske značilnosti regije, njene naravne danosti oziroma dediščina, ter ohranjena kulturna dediščina so prednosti ob katerih je sonaraven trajnostni razvoj turizma prihodnost in izziv regije. Dodatno prednost za razvoj pa predstavlja že izoblikovana izjemno pestra in raznolika turistična ponudba posameznih območij znotraj Savinjske regije.

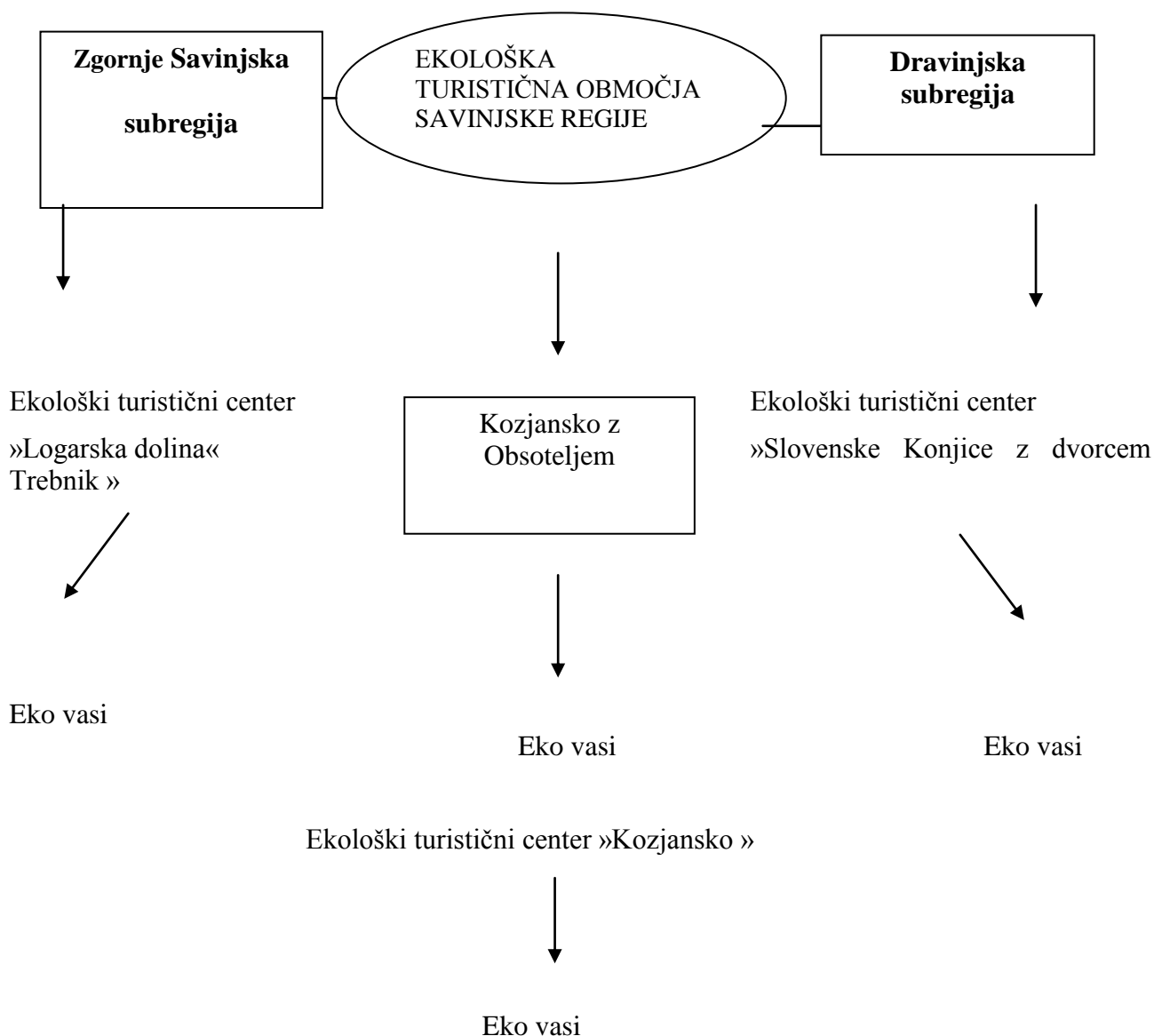
V Savinjski regiji lahko na podlagi kriterijev opredelimo tri večje subregije, ki se lahko na domačem in evropskem trgu pozicionirajo kot »ekološka turistična območja«, ki temeljijo na trajnostnem razvoju in ekoturizmu. To so:

Zgornje Savinjska subregija

Dravinjska subregija

Kozjansko z Obsoteljem

V okviru posameznega ekološkega območja pa bi bilo smiselno opredeliti več ekoloških centrov, ki predstavljajo ožje turistično območje, mini destinacije oziroma tvorbo več medsebojno združenih krajev, ki sledijo načelom trajnostnega razvoja.

V tej smeri bi lahko razvijali tudi Mozirje: - Golte krajinski park, Mozirski gaj z etnografskimi objekti, zaokrožena turistična destinacija z uveljavljanjem ohranjanja naravne in kulturne dediščine z zdravim načinom življenja skozi turizem.

V okviru te usmeritve bi se občina Mozirje povezala z inštitutom za trajnostni razvoj turizma, z Združenjem turističnih kmetij Slovenije, s Turistično zvezo Slovenije, z Ministrstvom za gospodarstvo ter podobnimi »primeri dobre prakse«.

Za oblikovanje enotne in celovite ponudbe eko-centrov in optimalno izkoriščanje naravnih in kulturnih danosti je potrebno večje angažiranje in povezanost vseh zainteresiranih. Od nosilcev turistične in ostale ponudbe v prvi vrsti, do turističnih društev, lokalne turistične organizacije, bližnjih turističnih centrov in turističnih agencij.

Glede na to, da eko centri predstavljajo relativno široko geografsko zaokroženo območje, je smiselno razmišljati o izoblikovanju manjših pod enot. **Eko vas** predstavlja turistični produkt, ki bo temeljil na ekologiji, revitalizaciji obstoječih spomenikov kulturne dediščine, ohranjanju in razvoju podeželja. V sklopu tega je potrebno oblikovati oziroma razviti skupek turističnih in kulturnih storitev, ki bodo temeljili na revitalizirani kulturni dediščini in varovanju okolja.

Smiselni razlogi za razvoj turističnega produkta Eko vasi:

- Razvoj sonaravnih oblik turizma, ki omogočajo smotrno rabo prostora ter okolju prijazne dejavnosti, objekte in naprave
- Vključitev kulturne dediščine v turistično ponudbo ožjega zaokroženega območja
- Razvoj kvalitetne turistične ponudbe eko centrov oziroma širšega turističnega ekološkega območja – regije, ki poudarja naravno in kulturno identiteto.
- Razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah v okviru posameznega območja
- Možnost dodatnega zaslužka za ponudnike
- Združevanje ponudnikov posamezne Eko vasi je zaradi manjšega števila ponudnikov na ožjem območju je manj zahtevno in hkrati bolj učinkovito
- Med turističnimi ponudniki posameznega eko - mini območja oziroma eko vasi je večji skupen interes in pripravljenost sodelovanja
- Eko vas predstavlja geografsko tipično urejeno naselje podeželske krajine z vsemi elementi potrebnimi za razvoj ekološkega okolju prijaznega turizma. Torej obiskovalcu na manjšem geografskem zaokroženem območju ponuja številne možnosti za preživljanje prostega časa : doživljanje neokrnjene podeželske pokrajine, spoznavanje kulturne dediščine pokrajine, spoznavanje ljudskih šeg in običajev, načina življenja ljudi nekoč in danes, gurmanski užitki ob pestri in raznoliki gostinski ponudbi, ki vključuje ponudbo domačih jedi in pijač....

Pri oblikovanju turističnega produkta Eko vas je potrebno vključiti številne elemente turistične ponudbe, ki so že prisotni na posameznih eko turističnih območjih:

- Turistične kmetije z/brez možnosti nastanitve
- Ponudnike eko pridelkov na kmetiji
- Elemente naravne dediščine
- Elemente kulturne dediščine – stare šole, kmečke hrame, kašče, kmečke kozolce, sakralne spomenike...
- Ponudba tematskih poti, pešpoti, kolesarskih poti...
- Organizacija prireditev

K sodelovanju pa je potrebno pritegniti tudi različna društva, ki so na tak ali drugačen način povezani s tradicijo pokrajine (društva kmetič, sadjarjev, vrtnarjev, kulturna in turistična društva...).

Seveda, pa je potrebno poudariti, da mora destinacijska organiziranost slovenskega turizma temeljiti na zadostnih turističnih kapacitetah, tržno pomembnemu številu turističnih ponudnikov, prepoznavnih blagovnih znamkah, urejenih sistemih financiranja in razvitih tržno marketinških aktivnostih (informacijski sistem, analize, promocija). Nov model organiziranosti slovenskega turizma na lokalni in regionalni ravni predvideva tri ravni organiziranosti. Za občino Mozirje bi bila najbolj primerna tretja raven, ki govori da je ta model primeren za manj pomembna in še nezadostno razvita turistična območja, ki so del regionalne mreže in delujejo v okviru obstoječih regionalnih razvojnih agencij. Občina Mozirje je nezadostno razvito turistično področje (Golte in Mozirski gaj), ki pa je hkrati sestavni del Zgornje Savinjske doline in nadalje Savinjske regije in deluje v okviru obstoječe regionalne razvoje agencije - SA – ŠA ORA

POVZETEK RAZVOJNE USMERITVE OBČINE MOZIRJE

Na podlagi analize okolja, trendov razvoja turizma ter raziskave o tržnih nišah, predlagamo naslednje možne usmeritve razvoja turizma v prihodnje:

V občini Mozirje je zaradi lege, podnebja, naravnih danosti in raznolikosti turistične ponudbe možno razvijati turizem skozi celo leto. Poletni čas ponuja turistom nešteto možnosti za počitniški turizem ob reki Savinji in hribih Reka Savinja, ki je ob svojem zgornjem toku čistejša, je primerna za kopanje, predvsem za tiste, ki si radi privoščijo kopanje v hladni vodi. Obstoječa kampa sta primerna za dnevne obiskovalce, saj jim le-ta ponuja možnost enodnevnih izletov v naravo, piknikov in drugih športnih aktivnosti.

V pomladnih mesecih se z odprtjem Mozirskega gaja odprejo možnosti za oblikovanje in ponudbo dodatnih turističnih proizvodov v bližini Mozirskega gaja, ki bi tako zapolnili že obstoječo turistično ponudbo. Priložnost vidimo predvsem v vključevanju turističnih kmetij, kjer bi se naši gostje namestili in bi tako imeli več časa za ogled naravnih in kulturnih znamenitostih v bližini Mozirja, hkrati pa bi neposredno lahko povečali tudi povprečno dobo bivanja v Mozirski občini. Po mrzlih zimskih dneh se lahko turisti podajo po kolesarskih in peš poteh.

Na podlagi teh ugotovitev vidimo priložnost za razvoj športno-rekreativnega turizma, skupaj z že obstoječimi naravnimi in kulturnimi znamenitostmi. Treba je ponujati tudi okolico in ne samo občino Mozirje ter tako zaokrožiti svojo ponudbo. Treba se je povezati s turističnimi organizacijami v sosednjih občinah.

Koncept in analiza okolja ter tržne niše določajo osnovne zvrsti turizma kot sestavine trajnostnega razvoja občine Mozirje:

- **PODEŽELJE (E – turizem):** kulturna krajina, podeželje s stavbno dediščino, sprostitvev v naravi in čistem okolju, avtohtona kulturna ponudba, visok delež gozdnih površin, izobraževanje.

Razviti je potrebno integralne turistične proizvode, ki bodo temeljili na povezovanju turističnih ponudnikov na podjetniški in trženjski ravni. V okviru tega ima občina Mozirje že nekatere prednosti kot so: enotna označba turističnih poti in ostale table, kolesarske poti, kolesarske poti, evropska pešpot..

- **AKTIVNE POČITNICE (A – turizem):** smučanje, gornišstvo, pohodništvo, ribištvo, atraktivni vodni šport na reko Savinji, padalstvo, zmajarstvo, jamarstvo, lov, jahanje.

Naravne danosti občine Mozirje ponujajo različne možnosti za aktivne počitniške programe in športna doživetja v vseh štirih letnih časih.

- **TURIZEM DOŽIVETIJ (D – turizem):** doživetje naravnega parka alpinetum, prireditve, programi za izletnike, družine

Turizem doživetij bi vezali na osnovne turistične prireditve v občini Pustni karneval, Razstava cvetja, Pastirski sejem..., ki bi povezovale elemente dediščine s posebnimi doživetji. Oblikovali bi domišljjskega junaka, ki se bo navezoval na kulturno dediščino kraja.

- **ZIMSKI TURIZEM IN SMUČANJE:** doživetja v zimskem naravnem okolju, vrsta drugih športno rekreativnih aktivnosti na snegu in v zimskem naravnem okolju

Istočasno bi vzpodbujali razvoj ekoturizma (eko vas): - Golte z naravnim parkom alpinetum, Mozirski gaj z etnografskimi objekti, zaokrožena turistična destinacija z uveljavljanjem ohranjanja naravne in kulturne dediščine z zdravim načinom življenja skozi turizem. Oblikovali bi lahko Eko vas, ki bi predstavljala turistični produkt, ki bo temeljil na ekologiji, revitalizaciji obstoječih spomenikov kulturne dediščine, ohranjanju in razvoju podeželja. Obstoječe turistične kmetije bi z osnovno ponudbo: lepo naravo, domačo hrano in pijačo, nadgrajevale svojo trenutno ponudbo z dodatnimi programi kot so wellness, animacijami za otroke, bazeni, športna igrišča ipd. Sodelovati morajo s komplementarno ponudbo v celotni občini Mozirje (smučišče Golte, Mozirski gaj, naravne in kulturne znamenitosti), tako da svojim gostom nudijo zaokroženo in strnjeno celoto turističnih storitev, doživetja in sprostitvev. Kmečki turizmi bi se usmerjali v bio predelavo hrane.

Formirat je potrebno nove zmogljivosti (bioprodukti, prenočišča, turistične ceste in poti, kulinarika, izobraževanja, dogodki itd...) saj predstavljajo hitro rast nove gospodarske dejavnosti z neposrednimi pozitivnimi socialno-ekonomskimi učinki (nove zaposlitve, rast dohodka, nova konkurenčnost...).

V okviru formiranja strategije razvoja turizma v občini Mozirje smo se osredotočili na partnerski model organiziranosti turizma na lokalno regionalni ravni (turistična društva, turistične organizacije, turistična podjetja, gospodarska zbornica). Tekom formiranja strategije se bomo osredotočali tudi na partnerstvo na nacionalni ravni (Vlada republike Slovenije , Slovenska turistična organizacija...).

Kot ena možnih oblik zvrsti turizma kot sestavine trajnostnega razvoja občine Mozirje se pojavlja tudi usmeritev v Zdraviliški turizem.

V. IZBOLJŠANJE IN DOPOLNITEV OBSTOJEČIH TURISTIČNIH PROGRAMOV

TIC že ima oblikovanih nekaj variant izletov, ki jih v nadaljevanju navajam. Določene programe bi dopolnili oziroma zamenjali z drugimi predlogi, nekatere smo navedli kot novost. Vsekakor moramo upoštevati tudi že izdelane programe s strani turistične agencije »Gost«, ki jih tudi tržijo.

ENODNEVNI IZLET PO MOZIRJU

I. VARIANTA

- Mozirski gaj
- sprehod do mozirskega trga (Ogled trških stavb)
- cerkev sv. Jurija
- ogled zbirke Mozirje in Mozirjani
- sledi prevoz do vasice Žekovec
- prevoz z gondolsko žičnico na planoto Golte
- ogled najvišje ležečega alpskega vrta v Evropi (Alpinetum)
- kosilo na Golteh ali gostilna Vid in podobno

Tu vmes manjka prigrizek na enem od kmečkih turizmov, ki ponuja pristno domačo hrano in pijačo. V ta program bi lahko vključili multivizijsko predstavitev občine.

II. VARIANTA

- ogled Mozirskega gaja
- sprehod do mozirskega trga
- ogled cerkve sv. Jurija
- ogled Zbirke Aleksandra Videčnika
- ogled zbirke Mozirje skozi čas
- prevoz do Nazarij
- ogled gradu Vrbovec - Muzej gozdarstva in lesarstva
- vožnja mimo Rečice ob Savinji (Tavčarjev dvor in sramotilni kamen)
- kosilo pri gostišču Atelšek
- postanek v Šport centru Prodnik (predstavitev kajakaštva in možnost plavanja)
- ogled cerkev sv. Frančiška Ksaverija v Radmirju

Predlagam, da se zgoraj naveden program poimenuje » Po poteh kulture in naravnih znamenitosti« ali »Po poti zgodovine Mozirja«, kamor bi vključili še možen ogled izdelave izdelkov domače obrti.

III. VARIANTA

V okviru dodatne ponudbe organiziramo izlet na Golte in v Logarsko dolino (naravoslovna pot po Logarski dolini, imenovana »Pot po Logarski«).

IV. VARIANTA

ENODNEVNI IZLET ZA OTROKE IN MLADINO:

- Ogled Mozirskega gaja (v poletnem času) in piknik v naravi s športno zabavnimi igrami (Gozdna šola)
- Ogled izdelovanja izdelkov umetnostne obrti (sami poskusijo izdelat kak izdelek, ki ga lahko odnesejo domov)

- Izlet z gondolo na Golte (v zimskem času organizirane igre na snegu), v letnem času pa ogled Alpinetuma (Kosilo na Golteh)
- Malica na kmečkem turizmu in ogled Brinevčega mlina
- Obisk adrenalinskega parka
- Vodne igre na reki Savinji
- Učna gorska pot

V. VARIANTA

POLDNEVNI IZLET S KONJI – Turistična kmetija Levec – jezdenje na terenu po Lokah po Mozirju

VI. VARINATA

DOŽIVITE ADRENALIN V MOZIRJU

- Spust z motornimi zmaji
- Obisk »bodočega adrenalinskega parka«
- Piknik v naravi v poletnem času in v zimskem času kosilo na enem od turističnih objektov (Golte, Benda, KT Brinovec, Gostišče Vid...)
- Rafting in kajakaštvo
- Paintball
- Plezanje
- Vožnja z motornimi sanmi (določiti območje)
- Nočna smuka
- Lokostrelstvo
- Lov na živali – v kolikor je dopustno, če se bomo usmerili v eko vasi

VII. VARIANTA

S KOLESOM NA GOLTE

- Prevoz z nihalko na golte
- Po poteh kolesarskega parka na smučišču Medvednjak (z zgornje postaje nihalko do Žekovca, z Mozirske planine v Mozirje, Ljubno in Smrekovec ter povezava kolesarskih poti s kolesarskim centrom v Logarski dolini in Črni.
- Postanek na kakem kmečkem turizmu in na Golteh za podkrepitev

KOLESARSKÉ POTI ŽE OBSTAJAJÓ, prav tako je občina že prijavljena na projekt Interreg 3. Načrt kolesarskih poti je že na TIC-u a še niso realizirane.

VIII. VARIANTA

POHODNIŠTVO (na Smrekovec, Raduho. Komen, Menina, Travnik)

So markirane pohodniške-planinske poti – Dobrovlje E6 in so dokaj urejene

IV. VARIANATA

VODENE PEŠPOTI

Že obstaja Mozirje – Nazarje

VIII. VARIANTA

IZLET PO ŠMIHELU (Ogled kašč, ogled cerkve na Šmihelu, postrežba domačih jedi pri Goličniku (Hriberšku).

Za pospeševanja obiska enodnevnih izletnikov je možnost predprodaje kart po ugodnejši ceni za domačine, prodaja ugodnejših kart študentom in upokojemcem. Tako rešujemo problem manj obiskanih dni (Smučišče Golte, Mozirski Gaj...)

Omenjene programa bi izvajal TIC, oziroma novoustanovljeni Zavod za turizem. Seveda pa morajo biti za to delo usposobljeni – imeti morajo licenco za turističnega vodnika, kar pomeni, da morajo govoriti tuje jezike in poznati lokacijo vodenja.

VEČDNEVNI IZLET:

- ogled Mozirskega gaja in mozirskega trga, muzejske zbirke Mozirje in Mozirjani, kosilo gostilna Vid ali na Golteh, vzpon na Golte z nihalko, ogled alpinetuma, večerja, nočitev v hotelu Benda ali na Golteh
- zajtrk v hotelu ali na enem od kmečkih turizmov (Brinovec), ogled Muzeja Vrbovec, ogled Samostanske knjižnice v Nazarjah, Veniše – kosilo, vožnja do Gornjega Grada in ogled kulturnih znamenitosti Gornjega Grada (katedrala in štekl), večerja, nočitev
- zajtrk, ogled premogovnika Velenje in kopanje v Termah Topolšica, kosilo ali ogled jame Pekel in Rimske nekropole v Šempetru in kopanje v termah Topolšica/Dobrna, večerja, nočitev.
- zajtrk, ogled Muzeja splavarstva in Sv. Frančiška Ksaverija z mašnimi plašči, namestitev v Logarski dolini, kosilo, multivizija Solčavskega, večerja, nočitev
- zajtrk, spoznavanje Logarske doline, gozdna učna pot, kosilo, slap Rinka, vzpon na Okrešelj, večerja, nočitev
- zajtrk, panoramska cesta, Snežna jama, vzpon na Raduho, večerja, nočitev
- zajtrk, Matkov /Robanov kot, cerkev Marije snežne v Solčavi,...

Pomanjkljivost tega programa je, da se morajo turisti seliti iz enega hotela v drug hotel, kar je zagotovo moteče.

Programi se morajo s časoma dopolnjevati oziroma izzvzeti nekatere ponudbe, saj se bo tudi turistična ponudba v občini in bližnji okolici spreminjala. Programe bo potrebno prilagoditi potrebam in zahtevam ciljnih skupin, ki bodo prihajale na turistično destinacijo Mozirje. Spremljati je potrebno trend turističnih potovanj, povpraševanj v prihodnosti (naloga Zavoda za turizem).

VI. STRATEGIJA RAZVOJA DRUGIH OZIROMA NOVIH TURISTIČNIH PROGRAMOV

Programi morajo biti oblikovani v smislu, da se bo trend turizma preusmerili iz izletniškega v stacionarni turizem.

Predlogi:

Organizirali bi foto natečaj pod vodstvom znanega fotografa (npr: Matevža Lenarčiča) za namen najlepše fotografije neokrnjene narave na določeni lokaciji občine Mozirje (npr.: Alpinetum). Natečaj bi podprli sponzorji, hkrati bi natečaj dobro podprli z ekonomsko propagando, da bi bila zadeva dokaj odmevna po celotni Sloveniji. Ker se vsako leto organizirajo različni večdnevni foto natečaji, je potrebno pridobiti informacije kdo jih financira (Javni sklad za kulturne dejavnosti...) in preusmeriti organizacijo v občino Mozirje. Sodelujoče bi nastanili v prenočitvene kapacitete na Golteh, celoten projekt pa bi podprli s predstavitev občine in dopolnilnimi kulturnimi delavnicami. Običajno prejmejo najboljše fotografije denarne nagrade, kar je velika motivacija za prijavo na natečaj. Fotografije bi bile podkrepjene z dodatnim razmišljanjem in zapisi fotografov, kar bi kasneje lahko uporabili za oblikovanje »gesla« turistične destinacije Mozirje. Prav tako bi lahko nadalje uporabili fotografije za oblikovanje kvalitetnih katalogov o neokrnjeni naravi v občini. Celotna zbirka bi lahko bila stalna in izobešena na izbrani lokaciji občine. Podobno bi lahko organizirali likovne kolonije, katero organizacijo bi lahko prevzelo kulturno društvo likovnih ustvarjalcev Zgornjesavinjske doline »Gal«.

Ministrstvo za gospodarstvo v tem letu razpisuje sofinanciranja za ureditev hostlov (nastanitvenih kapacitet s skupnimi ležišči in skupnimi sanitariji). Pogoj je, da prijavitelj na razpis vloži določen delež finančnih sredstev sam, določen delež pa se financira iz razpisa. Prav tako je pogoj za prijavo na razpis ureditev hostlov v že bstoječih kapacitetah, ki bi se lahko preuredili v ta namen (Gostilna Kozorog na trgu Mozirja ali podobno). V tem primeru bi se povezali z RRA - jo v Celju, ki bi posredovali vse natančnejše podatke in pomagali ali izvedli prijavo na razpis. Na tak način bi pridobili več prenočitvenih kapacitet in pridobili bi stacionarne goste. Istočasno bi pridobili ciljno skupino predvsem mladih, ki bi jih zanimala naša destinacija. Prav tako pa bi s tem pritegnili več tujih gostov.

Glede na obstoječa športna igrišča in športno dvorano v šoli bi se lahko povezali z Olimpijskim komitejem Slovenije za šport in drugimi športnimi društvi, organizacijami in zavodi ter bi jim ponudili možnost intenzivnih priprav športnikov v občini Mozirje (nogometaši). Prav tako, pa bi lahko organizirali intenzivne priprave športnikov na snegu. Namestili bi jih lahko na bližnji lokaciji igrišč npr.: Hotel Benda, kjer bi imeli nastanitev in del gostinske ponudbe. Drugi del gostinske ponudbe bi jim lahko organizirali na katerem od kmečkih turizmov ali gostilni. Prav tako, pa bi lahko organizirali intenzivne priprave športnikov na snegu. V začetni fazi bi to lahko bili športniki – teka na zimskih smučeh in podobno. Za organizacijo priprav smučarjev in podobno, pa bi bilo potrebno predhodno primerno uredit smučarske proge (za določene organizacije tekmovanj, obstajajo predpisi, ki pa jih smučišče Golte trenutno ne dosega) in nočitvene kapacitete. V povezavi z delujočimi športni društvi in Športno zvezo v Mozirju bi lahko organizirali raznovrstna športna tekmovanja v različnih panogah, ki bi bila organizirana na širšem nivoju kot le lokalno. V Mozirju obstaja plan gradnje športne dvorane-večnamenski športni prostor (namenjen tudi koncertom in ostalim raznovrstnim prireditvam), kar bi lahko omogočilo treninge športnikov tudi v primeru slabega vremena oziroma drugih prireditvev.

Organizirali bi šole v naravi (v letnem in zimskem času) s primerno podprtim programom z nastanitvijo v šotorih ali obstoječih prenočitvenih kapacitetah. V tem primeru se je potrebno povezati s šolami in Ministrstvom za šolstvo. Del teh programov se že izvaja. Prav tako bi se povezali z društvi Skavtov (že obstaja – bivanje v župnijskem domu na Šmihelu) in v župniji v Mozirju) in jim ponudili prostor za postavitev šotorov. Primerna lokacija za šotore, bi lahko bil prostor na Golteh in »Gozdna šola«. Prostor »Gozdna šola« bi primerno uredili, hkrati pa bi lahko na tem prostoru uredili javni prostor za piknik. Glede na to, da na tej lokaciji že šotorijo, bi bilo potrebno ta prostor očistiti, povečati prostor za kampiranje, posodobiti sanitarije, obnoviti športna igrišča. Postaviti je potrebno klopi in kurišča za peko, sanitarije in koške za smeti. Poskrbeti je treba za senco. Prostor bi bilo potrebno nadzorovati, predvsem kurišča in skrbeti za red in čistočo. S piknik prostorom, bi privabili tudi enodnevne goste, ki bi zagotovo potrošili še kakšen tolar več tudi na drugih turističnih točkah v občini. Prostor bi lahko uporabljali za namen dodatne animacije gostov, ki že bivajo v prenočitvenih kapacitetah. Kot smo opazili se gostje, ki bivajo v šotorih »Gozdne šole«, kopajo v bližnji Savinji, zato predlagamo, da se uredi pot od kampirnega mesta do reke Savinje, kjer se lahko turisti kopajo ter uredi nabrežje reke, ki bi bil prostor namenjen sončenju.

Seveda pride ta predlog v poštev le v letnem času. Za zimski čas, predlagam, da se uredi sodoben prostor za kampiranje z vsemi potrebnimi priključki, namenjen ciljni skupini višjega sloja. Seveda bi bilo potrebno razmisliti o primerni lokaciji ter vložiti denar v ta namen. Predlagam, da bi bil investitor družba Golte d.o.o., kamping prostor bi lahko bil ob vzponu na Golte – Žekovec. Turisti bi imeli možnost vzpona na Golte z nihalko, prav tako pa imajo možnost obiska turističnih točk v Mozirju. Prostor za kampiranje bi moral delovati v vseh letnih časih. Tako bi si zagotovili stacionarne goste (ciljna skupina: Nizozemci, Belgijci, Nemci, Švedci, Norvežani, ...). Sodoben kamp mora vsebovati recepcijo, več ločenih in ogrevanih sanitarnih objektov (WC, tuši), ustrezno razporejene priključke za elektriko (16 A), namenski objekt za pranje posode, pralni in sušilni stroj, oskrbovalno postajo, trgovino z živili ter okrepčevalnico. Zraven sodi dodatna ponudba za turiste: otroška igrišča, igrišča za odbojko, košarko, namizni tenis (oblike športov tudi v pokritih prostorih v primeru slabega vremena)...Cilj sodobno urejenega kampa mora biti pridobitev »Modre zastave«, ki je simbol visokega ekološkega standarda in dobre sanitarne urejenosti. Le tega tržijo »Evropski avto moto«, kamping klubi...Sodobno urejeni kamp mora navezati partnerske stike z United Nations environment programme (UNEP), World Tourism organization (WTO), International lifesaving federation (ILS)..., ki prav tako pripomorejo k pospešenemu trženju.

V poletnem času bi lahko organizirali eno ali večdnevni koncert za mladino, katerim bi v vstopnico za koncert zaračunali tudi kampiranje v »Gozdni šoli«. Hkrati bi lahko dogajanje popestrili z raznovrstnimi delavnicami (izdelovanje izdelkov iz lesa, učenje na igralne inštrumente...), za katero bi interesenti doplačali ali pa bi to zaračunali tudi v stopnico za koncert. Seveda mora biti koncert namenjen širši javnosti, katerim bo motivacija koncert znane skupine in pa tudi možnost prenočitve v šotorih. Vse skupaj mora biti dobro marketinško podprto.

Smiselno bi bilo razmisliti o možnosti ureditve adrenalinskega parka na poti od Mozirskega Gaja proti »Gozdni šoli«. S tem bi zopet pridobili novo animacijo, ki bi pritegnila tako enodnevne goste kot tudi stacionarne goste v smislu dodatne ponudbe. Prostor je primerno oddaljen od naselja za tovrstno zabavo in ciljno skupino, hkrati pa mora biti dovolj oddaljen od prostora, kjer bivajo gosti s šotori, da jih ne bi motil vrišč obiskovalcev adrenalinskega parka.

Občina Mozirje in Turistični društvi morajo skrbeti za olepšavo celotne občine. Kot primer navajam organizacijo le tega v določenih drugih občinah: del finančnih sredstev občinskega proračuna namenijo nakupu cvetja, s katerim primerno uredijo cvetlične grede, občanom pa ponudijo nakup cvetja po bistveno ugodnejši ceni, da si lahko s cveticami okrasijo domove, domačije in stanovanja. Glede na to, da je občina Mozirje zelo poznana po Mozirskem gaju, bi bilo smiselno, da se prijavi na tekmovanje »Najlepše urejenih krajev v Sloveniji« ter pridobi naziv cvetličnega mesta (Primer Slovenske Konjice).

Občina Mozirje vsako letno tekmuje v kategoriji »NAJLEPŠE UREJENEGA IZLETNIŠKEGA KRAJA V SLOVENIJI in je bila leta 96 in 98 med najboljšimi. Morali bi delati v tej smeri, da bi bili zopet uspešni, saj je to dobra reklama za občino. Turistična društva bi lahko organizirala tekmovanja za najlepše urejene domove in na tak način dodatno vzpodbudila krajane k prispevku za lepše urejeno in čistejšo občino Mozirje.

Turistična zveza Slovenije in Združenje spominkarjev Slovenije, v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije, Obrtno zbornico Slovenije, STO-jem in Pospeševalnim centrom za malo gospodarstvo vsako leto organizirajo javni natečaj za izbiro najboljših slovenskih turističnih spominkov. Glede na to, da občina Mozirje nima svojega spominka, ki bi bil prepoznaven in izviran in bi predstavljal: - kulturno in naravno dediščino ter sodobno ustvarjalnost, - turistične dejavnosti, - turistični kraj, značilnosti regije, bi bilo smiselno, da se objavi natečaj. Aktivnosti glede natečaja mora voditi bodoče ustanovljen Zavod za turizem v sodelovanju z Obrtno zbornico Mozirje (morda bi lahko kot spominek uporabili »pastirja z ovco ali belega zajca«).

Turisti potujejo k »tovarni« z namenom »konzumiranja« produkta. Potreba po ustvarjanju priložnosti za lokalne skupnosti. Obstoječi proizvodni obrati – predvsem podjetje Elkroj, bi lahko oblikovali kolekcijo, ki bi bila primerna ponudba gostom, ki se nahajajo v občini. V sled tega bi organizirali tovarniško prodajo. To bi lahko bila ena izmed izletniških točk – obisk tovarne Elkroj z možnostjo nakupa njihovih izdelkov.

Glede na obstoječo Evropsko pešpot E6 je potrebno venomer skrbeti za urejeno in čisto pot, urediti primerne označbe, klopi in koške za smeti. Skrb za to bi lahko prevzeli Planinsko društvo Mozirje in Planinsko društvo Rečica ob Savinji v povezavi s Planinsko zvezo Slovenije.

V času razstave cvetja v Mozirskem Gaju bi organizirali »cvetlični ples« (dekleta obdana s cvetjem). To bi bila celodnevna prireditev, da bi imeli obiskovalci Mozirskega gaja motiv, da se zadržijo v občini in tako potrošijo kak tolar več. Seveda bi bila prireditev podprta s primerno kulturno zabavnim programom, hrano in glasbo. Smiselno bi bilo razmisliti o večdnevni prireditvi (primer Pivo in cvetje v Laškem).

Ob samem Mozirskem gaju je mali ribnik, ki bi ga lahko preuredili v prostor za piknik s primerno gostinsko ponudbo. Obiskovalci bi si lahko sami nalovili ribe, katere bi jim gostinski ponudnik pripravil na krožnik. Ob prijetnem vonju iz bližnjega ribnika, se obiskovalci zagotovo ne bi obotavljali, da bi kaj pojedli.

Pred Mozirski gajem bi postavili šotor, kjer bi ponujali jedi iz žara, narezke s savinjskim želodcem in ostalo gostinsko ponudbo. Dogajanje bi popestrili z živo glasbo. Morda bi razmislili tudi o prodaji savinjskega želodca, katerega bi lahko obiskovalci kupili za domov.

V času razstave Mozirskega gaja, je potrebno razmisliti, da na vhodu prodaja vstopnice oseba, ki govori več tujih jezikov – morda oseba iz TIC-a, ki bi hkrati vsakemu obiskovalcu ob prodaji vstopnice v roke potisnila informativno propagandni material občine Mozirje in mu po potrebi svetovala, kaj si lahko še dodatno ogleda v Mozirju. Ker ima Mozirski gaj namen preuredit vstopni prostor, bi lahko uredili le tega na način, da gre obiskovalec ob odhodu skozi prostor, kjer se prodajajo spominki in tako bi obiskovalce vzpodbudili, da bi kupili kakšen spominek. Morda bi bilo smiselno razmisliti, da se lokacija TIC-a pred Mozirskim gajem preseli v isti prostor, kot se prodajajo vstopnice.

Predlagamo, da se dodatno oblikuje izletniški program, ki bi v ceni vstopnice za ogled razstave v Mozirskem gaju že vseboval vodeni izlet po Mozirskem gaju in nadalje po Mozirju (sprehod do mozirskega trga, ogled cerkve sv. Jurija, ogled Zbirke Aleksandra Videčnika, ogled zbirke Mozirje skozi čas, kosilo v Hotelu Benda, možnost izleta z nihalko na Golte in kosilo na Golteh...). Tak program je možen le v primeru tesnega sodelovanja »Mozirskega gaja« s TIC-em in Zavodom za turizem. Program bi morali vsi aktivno tržiti. Ponuditi ga je treba društvom upokojencev, turistično-kulturnim društvom, šolam, botanikom...

Glede na to, da imamo na Golteh kar nekaj jam (Konika), bi bilo domiselno, v kolikor bi to bilo mogoče, primerno urediti neko jamo v katero bi lahko namestili skupino ljudi in jim v trodimenzionalni obliki ali multivizija (podprto z avdio video sistemom) predstavili občino Mozirje. Razpolagati moramo s primernim materialom (video posnetkom v več jezikovnih različicah) in opremo, kar pa je dokaj velik finančen zalogaj. V kolikor bi ta predstavitev bila na Golteh v eni od jam, bi na tak način turiste z gondolo peljali na Golte, jim predstavili turistično destinacijo Mozirje na edinstven način v Sloveniji in jim zraven ponudili gostinsko storitev na Golteh ter ostale atrakcije (ogled Alpinetuma, organizacija športno zabavnih iger, obisk kmečkih turizmov in podobno). Lahko bi se tak način predstavitve izvajal tudi na kateri drugi za to primerni lokaciji - kino dvorana v Mozirju.

Potrebno je določiti junaka, ki se navezuje na Alpinetum in temu primerno razviti zgodbo, da bo ogled alpinetuma bolj zanimiv ali pa junaka, ki bi se navezoval na predlog za razvoj ekoturizma na Šmihelu. Temu primerno pa prilagodimo ostalo ponudbo. Predlog je že bil podan, da bi to bil Kralj Matjaž – »Po poti Kralja Matjaža« (idejna zasnova Cvetka Goličnik), ki pa ni najbolj primerna. Menimo, da bi bilo smiselno poimenovati kakega pastirja ali podobno.

Morda bi bilo smiselno uvesti avtobuse (sobote in nedelje), ki bi vozili iz Celja in Velenja na enodnevni izlet na smučanje na Golteh. Sodelovanje z Izletnikom Celje. V začetku »mini buse«, da se vidi odziv, seveda pa je potrebno zadevo primerno podpreti s propagando.

V občini primanjkuje otroških igrišč, kjer bi lahko starši svoje otroke prepustili igri in zabavi, sami pa bi se lahko sprostil. Morda bi otroško igrišče naredili ob kakem večjem gostinskem lokalu (primer kmečki turizem Korošec).

V Mozirskem gaju trenutno stojijo žaga, ki ne deluje, kovačnica, mlin in čebelarstvo pa delujejo. Več bi morali pospeševati razvoj domače obrti (izdelovanje izdelkov iz gline, rezbarstvo, kamnoseštvo, glažuta...), saj je trenutna ponudba premalo pestra - ni dogajanja. Ogled slednjega za sodobnega turista ni dovolj, želi si ogledati in morda tudi sam poskusiti izdelavo kakega izdelka. V programe je potrebno vključiti tudi predstavitev izdelave izdelkov domače obrti. Sicer v CRPOV navajajo nekaj teh možnosti: odprte delavnice na kmetijah;

- Zagradišnik – košare
- Slemenšek – obdelava lesa
- Kosmač – pletenje, kvačkanje, risanje na platno
- Pavel Golnik – tkanje
- Jesevnik, Potočnik, Hriberšek – cepljenje šiklnov (lesa) in prikaz pokrivanja streh
- Napačnik – pokrivanje s slamo
- Kmečki turizem – delovanje mlina za mletje moke

Zgoraj omenjeni so razporejeni na različni in oddaljeni lokaciji med sabo, zato bi bilo smiselno jih povezati na neko določeno strnjeno lokacijo (Npr. Šmihel) ali neke od njih prenesti v kolikor je to mogoče.

V okviru Regionalne razvojne agencije Celje je bila v letu 2004 izdelana projektna naloga »Uvajanje in razvoj ekoturističnih centrov (ETC) Savinjske regije. To bi bil prvi primer tovrstno organiziranega pristopa razvoja ekoturizma v državi. V prvi fazi so načrtovani trije ekoturistični centri: Logarska dolina, Dvorec Trebnik in Podreda. Kasneje bi se jim naj pridružili drugi, odvisno od interesa in razvojnih opredelitev posameznih lokalnih skupnosti. Smotno je, da se poskušamo vključiti v ta projekt in se nemudoma povezati z RRA Celje in nadalje z Mednarodno zvezo za ekoturizem (TIES). Bistvo ekološkega turizma je ponovno odkrivanje narave – odgovoren popotnik jo želi občutiti in se o njej nekaj naučiti in ne zgolj gledati. Želi si izkusiti svet domačinov. V Mozirju bi lahko razvili ekoturizem skozi moto zaščita okolja, gozdov, ptic in gorskega sveta. Razvili bi ga v gorskem delu na Šmihelu, kjer se nahaja planinska kočica ali kaka vaška hiša, oziroma kmečki turizem in bi osredotočili ponudbo na pastirstvo (večer s pastirji na planini ob ognju, šaljivih igrah, peki krompirja in ostalih pastirskih jedeh). Uredili bi ovčarske hiše, kamor bi namestili goste. Na tak način bi turisti spoznavali skrb za živali in rastlinstvo, pomagali bi pripravljati domače jedi, sodelovali bi pri izdelavi ovčarskih sirov. To bi lahko sovpadalo s prireditvijo »Ovčarski sejem«. Turisti bi imeli možnost ogleda divjih živali in zaščitene ptic ter obhod planin in alpinetuma z možnostjo ogleda bližnjih kraških jam. Lahko bi organizirali predavanja na temo zdravilnih zelišč. Organizirali bi lahko ovčarski ples. Na to strnjeno lokacijo, kjer bi se nahajala eko vas, bi prenesli »kozolce za seno« in bi lahko uredili muzej na prostem – na tej lokaciji bi lahko potem organizirali večerne zabave za turiste (ovčarski ples).

Za vizijo razvojnega programa ekoturizma predlagam naslednji moto: Šmihel - ohranjanje tradicionalnega načina življenja s čudovitim naravnim okoljem, z zaledjem parka alpskega cvetja v njegovem naravnem habitatu in najlažje dostopnim alpinetumom v Evropi

VII. TEMELJNA POLITIKA RAZVOJA TURIZMA V OBČINI MOZIRJE

VIZIJA STRATEGIJE RAZVOJA TURIZMA MOZIRJA: Mozirje – cvetoča, kulturno - turistična destinacija, s ciljem ohranjanja tradicionalnega načina življenja in ohranjanjem čudovitega naravnega okolja.

Glede problematike brezposelnosti je potrebno ukrepati takoj in sicer je primerno, da se omogoči prekvalifikacija brezposelnih, ki nimajo primerne in zadostne izobrazbe za delo v turizmu. Prav tako, pa je smiselno, da se organizira dodatno izobraževanje (tuji jeziki, etični kodeks v turizmu...) tako delovne sile v posameznih turističnih organizacijah, kmečki turizmi kot tudi osebe (zaposleni v javnih sektorjih), ki nimajo posrednega stika s turisti.

Problem pomanjkanja delovne sile s primernim znanjem, izobrazbo in izkušnjami za delo v turizmu, lahko na srednji rok odpravimo tako, da začnemo mlade v osnovnih šolah usmerjati v turizem. V obliki fakultativnega krožka, skozi razna tekmovanja (Znanje, mladi in turizem, Turizmu pomaga lastna glava, Več znanja za več turizma...) in delavnice, je potrebno že osnovnošolce učiti o pomembnosti razvoja turizma v občini. S tem bomo pripomogli, da se bo več otrok odločalo za nadaljnje šolanje (srednje šole in faksi) v turizmu. V tem konceptu, mora nalogo prevzeti OŠ v povezavi s turističnim društvom Mozirje in Rečico ob Savinji. Turistični društvi pa se morata povezati s Turistično zvezo Slovenije, ki prav tako omogoča tovrstna izobraževanja na področju turizma. Občina Mozirje in Zavod za zaposlovanje v Mozirju bi se povezala z Ministrstvom za šolstvo in šport ter redno spremljala njihove razpise za sofinanciranje na področju izobraževanja. Sicer na OŠ Mozirju in Rečici že obstaja turistični krožek in se otroci že udeležujejo tekmovanj – naredili so namreč prikaz mlinarstva – žal pa ga niso nikjer uporabili za razstavo.

Obstoječe sprehajalne in kolesarske poti je potrebno prav tako venomer čistiti in opremiti s koši za smeti ter primernimi označbami. Skrb za to bi lahko prevzel Komunalni zavod v kombinaciji z »javnimi delavci«.

Občina Mozirje in v sklopu tega vsa delujoča društva morajo navezati čim več stikov za »pobratenje« z drugimi občinami oziroma društvi ter z njimi graditi partnerske odnose. Primer društvo Pust Mozirski, ki je v združenju evropskih Karnevalskih mest. Na tak način se občina promovira ter odpira vrata za možnost prijave na različne razpise tovrstnih financiranj iz sklada Evropske unije. Določeni razpisi za sofinanciranje slonijo na zrcalni sliki, kar pomeni da občina iz Slovenije sklene partnerski odnos s podobno občino v drugi državi in izvede enak projekt, kot ga je že predhodno realizirala »partnerska občina«. Glede na to, da leži občina Mozirje v Savinski regiji ima le ta možnost črpanja sredstev Evropske unije v primeru, da se poveže z občinami v Madžarski, Avstriji in Hrvaški. V sled tega se mora občina Mozirje in bodoče ustanovljen Zavod za turizem povezati s »SA-ŠA« regijo in »RRA Celje, da bo lahko uspešno in učinkovito izvajala projekte.

Po zakonu se morajo vsa delujoča društva v občini Mozirje vsako leto prijaviti s svojimi aktivnostmi na razpis za pridobitev finančnih sredstev iz občinskega proračuna. Za to ustanovljena komisija s točkami ovrednoti posamezne aktivnosti in temu primerno se dodelijo finančna sredstva. Konec koledarskega leta se preveri poraba finančnih sredstev teh društev in realizacija aktivnosti, ki so bile prijavljene na razpis. V kolikor določene aktivnosti niso bile realizirane je smiselno zmanjšati finančna sredstva temu društvu oziroma obratno. Na tak način ima občina natančen pregled nad delovanjem društev in porabo finančnih sredstev, istočasno pa jih motivira za njihovo prizadevnejše delovanje. Društva morajo biti med sabo povezana in usklajena glede prireditev, kar bi moral usklajevati bodoče ustanovljen Zavod za turizem. Naloga zavoda je, da na tak način povezuje delovanje društev in izdela koledar prireditev ter njihovo ponudbo v občini ter jih posreduje turistom in obiskovalcem kot dodatna atrakcija. Spodaj smo navedli nekaj možnosti

prireditve društev, ki bi jih lahko izvajali (truditi se morajo za organizacijo na regionalnem, nacionalnem ter meddržavnem nivoju, v kolikor jim bodo to dopuščala finančna sredstva)

• Lovski družini Rečica ob Savinji in Mozirje	organiziranje lova
• Kinološko društvo Zgornjesavinjske doline	tekmovanje v dresuri psov,
razstava psov
• Lokostrelski klub Mozirje	tekmovanje v lokostrelstvu
• Tenis klub FOR – TEN in Tenis klub Melavc	tekmovanje v tenisu
• Strelsko društvo Mozirje	tekmovanje v streljanju
• Športno društvo »Gneč«, Športno društvo »Gmajna« Varpolje,
Športna zveza Mozirje in ŠD Mozirje	tekmovanje v raznovrstnih
športnih igrah
• Ribiška družina Mozirje	tekmovanje v ribolovu
• Turistični društvi Mozirje in Rečica/Savinji	akcija Pomladansko čiščenje
okolja

Društva bi lahko turistom omogočila raznovrstne tečaje učenja posameznih aktivnosti in si na tak način pridobila nekaj finančnih sredstev, oziroma s prodajo kart za izvajanje tovrstnih aktivnosti. Nekaj društev delno že izvaja zgoraj predlagane aktivnosti (Ribiška družina Mozirje-prodaja kart za ribolov na reki Savinji in podobno), vendar premalo intenzivno. Hkrati naj društva omogočajo izposojno opreme za izvajanje določenih aktivnosti, da bodo lahko turisti (ki že imajo znanje, a s sabo na dopustu nimajo opreme) ukvarjali s tovrstnimi aktivnostmi. Turistična društva in Zavod za turizem naj celovito spremljajo turistična dogajanja v svojem kraju in poskrbijo, da bo prispevek prostovoljnega dela društvenih delavcev ustrezno ovrednoten, objavljen in upoštevan. Zavod za turizem mora društvom postaviti iztočnice za konkretne naloge, da bodo le ta še v večji meri pobudnik in organizator prireditvev in izletov ter dogajanj v sami občini Mozirje, da turistom ne bo niti trenutek dolg čas.

Kmetijsko svetovalna služba Mozirje in kmetijska zadruga Mozirje morata aktivno pomagati kmečkim turizmom in ostalim kmetom iskati možnosti za razvoj in širitev. Aktivno se morajo povezati z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter z Kmetijsko gospodarsko zbornico Slovenije. Primerna predavanja na področju ekokmetovanja in ekoturizma bi lahko predavali strokovnjaki iz : Združenja turističnih kmetij Slovenije, Inštituta za trajnostni razvoj, RRA Celje, Društva za razvoj slovenskega podeželja in Ministrstva za gospodarstvo - direktorat za turizem. Le ti bi vas primerno usmerjali v dajanju pobud in predlogov, v aktivnem partnerstvu pri prijavljanju certifikacijskih projektov na najrazličnejše evropske in nacionalne agencije, institucije, programe (Npr.: EU LIFE program, strukturni skladi, Pobuda skupnosti Interreg, nacionalni razpisi, lokalni razpisi...). Kmetijsko svetovalna služba in kmetijska zadruga Mozirje se morata povezati z Informacijskim centrom Delegacije evropske komisije v Sloveniji, saj slednji razvijajo projekte »Gorska območja in razvoj kmetijstva«, »Slovensko kmetijstvo v EU« in »Turistične kmetije«. Preko teh programov je možno črpati finance iz evropskega sklada za kmetijstvo.

Območna obrtna zbornica Mozirje mora omogočati pogoje za razvoj zasebnega sektorja in malega podjetništva, zato se mora aktivno povezati z Območno gospodarsko zbornico Celje in Gospodarsko zbornico Slovenije, s Pospeševalnim centrom za malo gospodarstvo in z Ministrstvom za gospodarstvo - direktoratom za turizem. Slednji napovedujejo, v novi »Strategiji razvoja turizma v Sloveniji«, ki je še v izdelavi, veliko pozornost razvoju srednjih in manjših turističnih podjetij. Na tak način bodo vsi zainteresirani pravočasno obveščeni o možnostih širitve oziroma ustanovitve turističnih podjetij. Tu se kaže predvsem možnost za ureditev obstoječih gostinskih obratov na višji nivo kvalitete (urejenost lokalov, pestra in pomembna kulinarična ponudba), kar v občini bistveno

primanjkuje. Projekt mora voditi Območna obrtna zbornica Mozirje v sodelovanju z Gospodarsko zbornico. Prav tako bi bilo smiselno, da bi slednje organizirale raznovrstne izobraževalne seminarje in posvete s strokovnjaki tako za vsako sekcijo posebej in bi tako širila znanje in kakovost na vseh ravneh turistične ponudbe. Pomembno vlogo pri pospeševanju razvoja malega gospodarstva mora imeti Savinjsko-šaleška območna razvojna agencija Mozirje. Slednja mora obveščati javnost o javnih razpisih, o možnostih sofinanciranja in subvencijah. Le ta mora vzpostaviti sodelovanje z občino Mozirje in z novo ustanovljenim Zavodom za turizem, z območno obrtno zbornico Mozirje in s slovensko gospodarskim združenjem Bruselj (SGRZ). Trenutno je aktualen javni razpis MSP v okviru strukturnih skladov za neposredne spodbude za investicijske projekte malih in srednje velikih podjetij v letih 2005 in 2006 (subvencije).

Gostoljubnost je pri kakovostni turistični ponudbi najpomembnejši element. Zato je ozaveščanje prebivalstva za turizem in sožitje s turisti ena od glavnih nalog tako občine, društev, kot tudi Zavoda za turizem.

V občinskem svetu mora biti predstavnik za razvoj turizma v kraju, ki sodeluje na vseh občinskih sejah in je aktivno vključen v razvoj turizma v Občini. Le ta bi nadzoroval delo Zavoda za turizem in skrbel za lobiranje na nacionalni ravni. Ključno vlogo ima seveda župan občine Mozirje. Letno se določi višina finančnih sredstev, ki jih bo občina namenila enotnemu trženju turistične destinacije. Predstavnik za turizem bi na seji predstavil predlog enotnega trženja s finančnimi izkazi, turistične destinacije Mozirje (plan trženja – primerna marketinška in promocijska strategija), katerega bi predhodno pripravil Zavod za turizem. Na seji se sprejme sklep. Osnutek enotnega plana trženja mora pripraviti Zavod za turizem v sodelovanju z vsemi turističnimi subjekti (kampi, Golte, Mozirski gaj, kmečkimi turizmi, društvi...)

Nujno je potrebno, da občina nameni več finančnih sredstev za turistični razvoj (12 – 14 milijonov letno je bistveno premalo – saj del teh sredstev še dodatno odpade na delovanje TIC-a in Turističnih društev).

Prav tako mora biti občina glavni pobudnik za izvajanje skupne vizije v trajnostnem razvoju turizma. Pomeni, da so povezani vsi udeleženci in akterji (turistični sektor, vlada, okoljevarstveniki, mediji, lokalne skupnosti, društvene dejavnosti).

V občinskem svetu že imajo predstavnika za turizem – Kolenc Jure (kamp Menina)

Delovanje Zavoda za turizem, kulturo, šport in mladino se bo ustanovilo kot interesno združenje s kapitalskimi vložki turističnih ponudnikov in ostalih akterjev v občini Mozirje. Kar pomeni, da se bo ponudila možnost kapitalskega vložka v »Zavod za turizem«, ki pa se bo moral ustanovit bodisi kot delniška družba ali kot kaka druga primerna oblika organizacije. Občina bo imela največji kapitalski vložek, kar pomeni, da bo imela s tem tudi največ pravic glede usmerjanja in delovanja zavoda. Ostali bodo imeli priložnost vložiti kapitalске deleže po lastnih sposobnostih in željah. V prvi fazi bo organizacija delovala v okviru lastnikov (lastniškega-kapitalskega deleža) le iz občine Mozirje, kasneje je smiselno, da se omogoči pristop v prej omenjeno organizacijo tudi ostalim zainteresiranim. Na tak način organiziranosti »Zavoda za turizem«, se bo povečala učinkovitost delovanja zavoda samega. Smiselno je, da se Zavod za turizem vključi v mrežo za strokovno pomoč nevladnim organizacijam pri vključevanju v EU - Delegacija Evropske komisije s predstavništvom v Sloveniji (gre za utrjevanje evropske politike v slovenskem okolju). Naloga Zavoda je, da usklajuje različne interese v občini in da sodeluje s celotno lokalno skupnostjo, turističnimi sektorji, javnimi zavodi... Poglavitna naloga je, da vodi uresničevanje razvoja strategije, jo dopolnjuje in spreminja, za kar mora spremljati turistične trende v Sloveniji in v svetu. Poskrbeti mora za profesionalno in enotno funkcijo trženja občine Mozirje.

Trenutno ima TIC zelo slabo lokacijo delovanja, saj turisti neradi obiskuje občinsko stavbo v času svojega oddiha. Prelagam, da se za bencinsko črpalko postavi tabla, ki bo označevala lokacijo TIC-a oziroma Zavoda za turizem, tako da turist, ki se pripelje v kraj takoj zazna, kje lahko dobi vse potrebne informacije. Ob prihodu turista v informativno pisarno mu mora turistični uslužbenec podati celoten informativno propaganden material o turistični destinaciji Mozirje in širši okolici, seveda v primerni jezikovni varianti.

V čim večji meri je potrebno vključevati lokalne mediji v samo dogajanje v kraju (aktivnosti društev, občine, Zavoda za turizem..., da bi obveščali javnost o trendih, vizijah, dogajanju v kraju in hkrati promovirali. Skrb za celovito in enotno trženje občine Mozirje, mora prevzeti novoustanovljeni Zavod za turizem, do ustanovitve pa TIC Mozirje.

Podali smo osnutek strategije razvoja turizma v občini Mozirje. Dokument še ni dokončen, je pa v zaključni fazi izdelave. Tudi ko bo dokument - strategija razvoja turizma v občini Mozirje dokončan, je pomembno, da se bo nadgrajeval, spreminjal in prilagajal potrebam in željam gostov, oziroma povpraševanju in trendom na trgu.

Viri:

- Statistični urad RS
- Razvojni projekt CRPOV za občino Mozirje; 2001
- Agencija RS za okolje – Sektor za ohranjanje narave
- TIC Mozirje
- Statistični letopis RS za leto 2004
- Informativno propagandni material občine Mozirje
- Strategija slovenskega turizma 2002 – 2006
- Internet strani (občina Mozirje, Mozirje info...)
- Ministrstvo za gospodarstvo
- Razvojni program podeželja 2003
- Občina Mozirje
- Davčna uprava RS
- RRA Celje
- Revije Lipov list
- Turistična zveza Slovenije
- Posamezni turistični ponudniki v občini Mozirje